

Lagrådsremiss

Skatteregler för tjänstepensionsföretag

Regeringen överlämnar denna remiss till Lagrådet.

Stockholm den 19 juni 2019

Magdalena Andersson

Johanna Mihaic
(Finansdepartementet)

Lagrådsremissens huvudsakliga innehåll

Regeringen beslutade i maj 2019 lagrådsremissen En ny reglering för tjänstepensionsföretag. I lagrådsremissen föreslås i huvudsak att Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/2341 av den 14 december 2016 om verksamhet i och tillsyn över tjänstepensionsinstitut (andra tjänstepensionsdirektivet) delvis ska genomföras i svensk rätt genom en ny lag om tjänstepensionsföretag.

I denna lagrådsremiss föreslås att tjänstepensionsföretag samt svenska europabolag och europakooperativ som bedriver motsvarande verksamhet ska tillämpa de särskilda bestämmelserna för livförsäkringsföretag i inkomstskattelagen (1999:1229). I lagrådsremissen föreslås även att tjänstepensionsföretag skatterättsligt likställs med försäkringsföretag, att ömsesidiga tjänstepensionsbolag likställs med ömsesidiga försäkringsföretag och att tjänstepensionsföreningar – i likhet med vad som gäller för försäkringsföreningar – likställs med ekonomiska föreningar.

En försäkring meddelad av ett tjänstepensionsföretag föreslås vidare inkomstskatterättsligt kunna klassificeras som en pensionsförsäkring.

Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 december 2019.

Innehållsförteckning

1	Beslut	4
2	Lagtext	5
2.1	Förslag till lag om ändring i lagen (1974:174) om identitetsbeteckning för juridiska personer m.fl.	5
2.2	Förslag till lag om ändring i lagen (1984:404) om stämpelskatt vid inskrivningsmyndigheter	6
2.3	Förslag till lag om ändring i lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel	8
2.4	Förslag till lag om ändring i lagen (1990:1427) om särskild premieskatt för grupplivförsäkring, m.m.	11
2.5	Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)	13
3	Ärendet och dess beredning	18
4	Bakgrund och gällande rätt	19
4.1	Försäkringsföretag	19
4.2	Understödsföreningar	21
4.3	Europabolag och europakooperativ	22
4.4	Tjänstepensionsföretag	23
5	Skatteregler för tjänstepensionsföretag	25
5.1	Tjänstepensionsföretag ska beskattas på samma sätt som livförsäkringsföretag	25
5.2	Tjänstepensionsföretag får meddela pensionsförsäkring	33
5.3	Ingen stämpelskatt vid försäkringsbeståndsöverlåtelser	35
5.4	Tjänstepensionsföretag ska betala särskild premieskatt för grupplivförsäkring	36
5.5	Skatteförfarandefrågor	37
5.6	Identitetsbeteckning för tjänstepensionsföretag	38
5.7	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	39
6	Konsekvensanalys	40
7	Författningskommentar	42
7.1	Förslaget till lag om ändring i lagen (1974:174) om identitetsbeteckning för juridiska personer m.fl.	42
7.2	Förslaget till lag om ändring i lagen (1984:404) om stämpelskatt vid inskrivningsmyndigheter	42
7.3	Förslaget till lag om ändring i lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel	43
7.4	Förslaget till lag om ändring i lagen (1990:1427) om särskild premieskatt för grupplivförsäkring, m.m.	43
7.5	Förslaget till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)	44
Bilaga 1	Sammanfattning av promemorian Skatteregler för tjänstepensionsföretag	48

Bilaga 2	Promemorians lagförslag	49
Bilaga 3	Förteckning över remissinstanserna	55

1 Beslut

Regeringen har beslutat att inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om ändring i lagen (1974:174) om identitetsbeteckning för juridiska personer m.fl.,

2. lag om ändring i lagen (1984:404) om stämpelskatt vid inskrivningsmyndigheter,

3. lag om ändring i lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel,

4. lag om ändring i lagen (1990:1427) om särskild premieskatt för grupplivförsäkring, m.m.,

5. lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229).

2 Lagtext

Regeringen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till lag om ändring i lagen (1974:174) om identitetsbeteckning för juridiska personer m.fl.

Härigenom föreskrivs att 1 § lagen (1974:174) om identitetsbeteckning för juridiska personer m.fl. ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §¹

Identitetsbeteckning i numerisk form (organisationsnummer) ska fastställas för

1. aktiebolag, europabolag och europakooperativ med säte i Sverige, handelsbolag, ekonomisk förening och samfällighetsförening,

1. aktiebolag, europabolag och europakooperativ med säte i Sverige, handelsbolag, ekonomisk förening, samfällighetsförening, ömsesidigt försäkringsbolag, ömsesidigt tjänstepensionsbolag, försäkringsförening och tjänstepensionsförening,

2. erkänd arbetslöshetskassa, försäkringsförening och annan allmän inrättning som enligt lag eller annan författning står under offentlig tillsyn,

2. erkänd arbetslöshetskassa och annan allmän inrättning som enligt lag eller annan författning står under offentlig tillsyn,

3. kommun, landsting, kommunalförbund och annat organ för samverkan mellan kommuner,

4. registrerat trossamfund och dess organisatoriska delar, och

5. stiftelse.

Denna lag träder i kraft den 1 december 2019.

¹ Senaste lydelse 2011:70.

2.2 Förslag till lag om ändring i lagen (1984:404) om stämpelskatt vid inskrivningsmyndigheter

Härigenom föreskrivs att 6 § lagen (1984:404) om stämpelskatt vid inskrivningsmyndigheter ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 §¹

Skatteplikt föreligger inte vid

1) förvärv från make, om förvärvet sker i syfte att för sammanläggning åstadkomma enhetliga lagfartsförhållanden för makarnas fasta egendom,

2) förvärv genom byte i den mån ersättningen utgörs av annan fast egendom, om bytet sker för att åstadkomma en lämpligare fastighetsindelning eller utgör ett led i åtgärder för jordbrukets eller skogsbrukets yttre rationalisering,

3) sambruksförenings förvärv genom tillskott från medlem och samfällighetsförenings förvärv enligt 5 § lagen (1973:1150) om förvaltning av samfälligheter,

4) *försäkringsföretags* förvärv från annat försäkringsföretag i samband med sådant avtal om övertagande av det *senare* företagets hela försäkringsbestånd, som avses i 14 kap. 1 § försäkringsrörelselagen (2010:2043).

4) *försäkrings- eller tjänstepensionsföretags* förvärv från annat *försäkrings- eller tjänstepensionsföretag* i samband med sådant avtal om övertagande av det *överlåtande* företagets hela försäkringsbestånd som avses i 14 kap. 1 § försäkringsrörelselagen (2010:2043) *eller 11 kap. 1 § lagen (2019:000) om tjänstepensionsföretag.*

5) förvärv av järnväg som ska inskrivas i särskild ordning, eller av mark för sådan järnväg,

6) kommuns eller annan menighets förvärv av mark som enligt detaljplan eller områdesbestämmelser ska användas för allmän plats, begravningsplats eller för sådant ändamål som enligt 2 kap. 2 § fastighetstaxeringslagen (1979:1152) medför att byggnad för ändamålet ska anses som specialbyggnad,

7) förvärv av kronojord genom skatteköp eller annars på grund av skattebrev,

8) förvärv av ständig besittningsrätt till ett kronohemman eller ett kronobygge, då på grund av förvärvet inrymning vinnis i sådan rätt,

9) upplåtelse av tomträtt i en nybildad fastighet, vars mark tidigare helt eller till övervägande del ingått i en fastighet som varit upplåten med tomträtt till samme tomträttshavare, och

10) förvärv som annan än den som avses under 6 gör av mark för allmän begravningsplats eller mark för sådan specialbyggnad enligt 2 kap. 2 § fastighetstaxeringslagen som är bårhus, krematorium eller byggnad som används för skötsel av allmän begravningsplats.

Denna lag träder i kraft den 1 december 2019.

2.3 Förslag till lag om ändring i lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel

Härigenom föreskrivs att 3 a och 3 b §§ lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 a §¹

För skattskyldig som avses i 2 § första stycket 1–3 utgörs kapitalunderlaget av värdet av den skattskyldiges tillgångar vid ingången av beskattningsåret efter avdrag för finansiella skulder vid samma tidpunkt. För skattskyldig som avses i 2 § första stycket 2 och sådana utländska tjänstepensionsinstitut som avses i 2 § första stycket 3 medräknas dock endast sådana tillgångar och skulder som är hänförliga till den i Sverige bedrivna försäkringsrörelsen eller tjänstepensionsverksamheten.

Vid beräkning av kapitalunderlag enligt första stycket ska det bortses från den del av tillgångar och skulder som

1. inte förvaltas för försäkringstagarnas räkning,
2. är hänförlig till avgångsbidragsförsäkringar meddelade enligt grunder som fastställts i kollektivavtal mellan arbetsmarknadens huvudorganisationer,
3. är hänförlig till försäkringar som i redovisningshänseende tas upp som grupplivförsäkringar, eller

4. avser sjuk- och olycksfallsförsäkringar hänförliga till försäkringsklass 1, 2, I b och IV enligt 2 kap. 11 § första stycket och 12 § försäkringsrörelselagen (2010:2043).

4. avser sjuk- och olycksfallsförsäkringar hänförliga till försäkringsklass 1 och 2 enligt 2 kap. 11 § första stycket försäkringsrörelselagen (2010:2043) och försäkringsklass I b och IV enligt 2 kap. 12 § samma lag eller 2 kap. 11 § lagen (2019:000) om tjänstepensionsföretag.

Andra stycket gäller också i tjänstepensionsverksamhet i fråga om avtal som är jämförbara med personförsäkring.

Kapitalunderlaget för skattskyldiga som avses i 2 § första stycket 4 utgörs av avsättningsbeloppet vid ingången av beskattningsåret avseende sådana pensionsutfästelser för vilkas tryggande avdragsrätt föreligger vid inkomstbeskattningen.

Kapitalunderlaget för skattskyldiga som avses i 2 § första stycket 5 utgörs av värdet av de tillgångar som vid ingången av kalenderåret är hänförliga till pensionssparkontot. Avdrag får ske för obetald skatt enligt denna lag som är hänförlig till kontot.

Kapitalunderlaget för skattskyldiga som avses i 2 § första stycket 6 och 7 utgörs av värdet vid beskattningsårets ingång av sådana försäkringar som anges där. Detta värde beräknas enligt sjunde och åttonde styckena.

Som värde av försäkringen tas upp dess på försäkringstekniska beräkningsgrunder framräknade återköpsvärde med tillägg för beräknad upplupen andel i livförsäkringsrörelsens överskott.

I fråga om försäkringsavtal som ingåtts före den 1 januari 1997 ska endast den del av försäkringens värde tas upp som överstiger värdet vid denna tidpunkt. Till det värde som undantas från skatteunderlaget får tillägg göras för årlig värdestegring beräknad enligt 3 d § första och fjärde styckena. Denna begränsning gäller dock inte om försäkringen övergått till ny innehavare efter utgången av år 1996 på annat sätt än genom arv, testamente, gåva, bodelning eller, såvitt gäller försäkring som har samband med tjänst, överlåtelse mellan arbetsgivare på grund av anställds byte av tjänst.

Kapitalunderlaget för skattskyldiga som avses i 2 § första stycket 8–10 utgörs av värdet vid beskattningsårets ingång av de tillgångar som är hänförliga till avtalet om tjänstepension.

Vid tillämpning av andra stycket 1 ska tillgångar som svarar mot konsolideringsfond enligt 11 kap. 19 §, 12 kap. 70 § eller 13 kap. 22 § försäkringsrörelselagen anses förvaltade för försäkringstagarnas räkning till den del fonden enligt bolagsordningen får användas för återbäring till försäkringstagarna eller andra ersättningsberättigade på grund av försäkringar.

3 b §²

För skattskyldig som avses i 2 § första stycket 1, 2, 7 och 9 ska även värdet av de sammanlagda premier som har betalats under beskattningsåret till kapitalförsäkring eller till sådant avtal om tjänstepension som är jämförbart med kapitalförsäkring ingå i kapitalunderlaget. Vid beräkning av detta värde ska premier som har betalats under den andra halvan av beskattningsåret beräknas till halva värdet.

Vid beräkning av kapitalunderlag enligt första stycket ska det, för skattskyldig som avses i 2 § första stycket 1 och 2, bortses från premiebetalningar som

1. är hänförliga till avgångsbidragsförsäkringar meddelade enligt grunder som fastställts i kollektivavtal mellan arbetsmarknadens huvudorganisationer,

2. är hänförliga till försäkringar som i redovisningshänseende tas upp som grupplivförsäkringar, eller

3. avser sjuk- och olycksfallsförsäkringar hänförliga till försäkringsklass 1, 2, I b och IV enligt 2 kap. 11 § första stycket och 12 § försäkringsrörelselagen (2010:2043).

3. avser sjuk- och olycksfallsförsäkringar hänförliga till försäkringsklass 1 och 2 enligt 2 kap. 11 § första stycket försäkringsrörelselagen (2010:2043) och försäkringsklass I b och IV enligt 2 kap. 12 § samma lag eller 2 kap. 11 § lagen (2019:000) om tjänstepensionsföretag.

---

² Senaste lydelse 2011:1278.

Denna lag träder i kraft den 1 december 2019.

2.4 Förslag till lag om ändring i lagen (1990:1427) om särskild premieskatt för grupplivförsäkring, m.m.

Härigenom föreskrivs att 2–4 §§ lagen (1990:1427) om särskild premieskatt för grupplivförsäkring, m.m. ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §

Skattskyldiga är svenska försäkringsföretag, utländska försäkringsföretag i fråga om verksamhet som drivs här i landet, arbetsgivare och näringsidkare.

Skattskyldiga är svenska försäkringsföretag, *svenska tjänstepensionsföretag*, utländska försäkringsföretag i fråga om verksamhet som drivs här i landet, arbetsgivare och näringsidkare.

3 §¹

För försäkringsföretag föreligger skatteplikt för premie för grupplivförsäkring i den mån förmånen av försäkringen enligt 11 kap. 19 § eller 15 kap. 9 § inkomstskattelagen (1999:1229) inte *skall* tas upp som intäkt eller premien enligt 16 kap. 25 § samma lag *skall* dras av.

Försäkrings- och tjänstepensionsföretag är skattskyldiga för premie för grupplivförsäkring i den *utsträckning* förmånen av försäkringen enligt 11 kap. 19 § eller 15 kap. 9 § inkomstskattelagen (1999:1229) inte *ska* tas upp som intäkt eller premien enligt 16 kap. 25 § samma lag *ska* dras av.

För staten föreligger skatteplikt för belopp som utan att försäkring tecknats betalas ut i ersättning enligt avtal som motsvarar försäkringsavtal som avses i första stycket.

Staten *är skattskyldig* för belopp som utan att försäkring tecknats betalas ut i ersättning enligt avtal som motsvarar försäkringsavtal som avses i första stycket.

För annan arbetsgivare föreligger skatteplikt för belopp som utan att försäkring tecknats betalas ut i ersättning, i den mån ersättningen *utgår* enligt villkor och med belopp som i huvudsak motsvarar utbetalning av staten enligt andra stycket.

En annan arbetsgivare än staten är skattskyldig för belopp som utan att försäkring tecknats betalas ut i ersättning, i den *utsträckning* ersättningen *utges* enligt villkor och med belopp som i huvudsak motsvarar utbetalning av staten enligt andra stycket.

För arbetsgivare och näringsidkare föreligger skatteplikt för premie för grupplivförsäkring som meddelats i en utomlands bedriven försäkringsrörelse i den mån betalning av premie på motsvarande

Arbetsgivare och näringsidkare *är skattskyldiga* för premie för grupplivförsäkring som meddelats i en utomlands bedriven försäkringsrörelse i den *utsträckning* betalning

¹ Senaste lydelse 1999:1269.

försäkring till svenskt *försäkringsföretag* hade föranlett *skatteplikt* för det svenska *försäkringsföretaget* enligt första stycket.

av premie på motsvarande försäkring till ett svenskt *försäkrings- eller tjänstepensionsföretag* hade föranlett *skattskyldighet* för det svenska *försäkrings- eller tjänstepensionsföretaget* enligt första stycket.

4 §²

För skattskyldiga som avses i 3 § första stycket inträder *skatteplikt* när premie *mottas*. Beskattningsunderlaget utgörs av 95 procent av mottagen premie. Skatten uppgår till 45,00 procent av underlaget.

Har ett *försäkringsföretag* för visst år tagit ut för hög preliminär premie för försäkring som avses i 3 § första stycket, *skall* beskattningsunderlaget för nästföljande år sättas ned med belopp som motsvarar för högt uttagen premie.

För skattskyldiga som avses i 3 § första stycket inträder *skattskyldighet* när premie *tas emot*. Beskattningsunderlaget utgörs av 95 procent av mottagen premie. Skatten uppgår till 45,00 procent av underlaget.

Har ett *försäkrings- eller tjänstepensionsföretag* för ett visst år tagit ut för hög preliminär premie för försäkring som avses i 3 § första stycket, *ska* beskattningsunderlaget för nästföljande år sättas ned med belopp som motsvarar för högt uttagen premie.

Denna lag träder i kraft den 1 december 2019.

2.5 Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

Härigenom föreskrivs i fråga om inkomstskattelagen (1999:1229)¹

dels att 2 kap. 1 och 4 b §§, 24 kap. 9 §, 28 kap. 10 §, 30 kap. 14 §, 39 kap. 2, 4, 13 och 13 a §§ och 58 kap. 4 och 15 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas två nya paragrafer, 2 kap. 4 d och 4 e §§, och närmast före 2 kap. 4 d och 4 e §§ nya rubriker av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

1 §²

I detta kapitel finns definitioner av vissa begrepp samt förklaringar till hur vissa termer och uttryck används i denna lag. Det finns definitioner och förklaringar också i andra kapitel.

Bestämmelser om betydelsen av följande begrepp, termer och uttryck samt förklaringar till hur vissa termer och uttryck används finns i nedan angivna paragrafer:

företagsledare i 56 kap. 6 §	företagsledare i 56 kap. 6 § <i>försäkringsföretag i 4 d §</i>
förvärvsinkomst i 1 kap. 5 §	förvärvsinkomst i 1 kap. 5 §
ägarlägenhetsenhet i 15 §.	ägarlägenhetsenhet i 15 § <i>ömsesidigt försäkringsföretag i 4 e §.</i>

4 b §³

Europakooperativ, europeiska grupperingar för territoriellt samarbete (EGTS), konsortier för europeisk forskningsinfrastruktur (Eric-konsortier) *och* försäkringsföreningar räknas som ekonomiska föreningar.

Europakooperativ, europeiska grupperingar för territoriellt samarbete (EGTS), konsortier för europeisk forskningsinfrastruktur (Eric-konsortier), försäkringsföreningar *och tjänstepensionsföreningar* räknas som ekonomiska föreningar.

Försäkringsföretag

4 d §

Tjänstepensionsföretag enligt lagen (2019:000) om tjänstepensionsföretag räknas som försäkringsföretag.

¹ Lagen omtryckt 2008:803.

² Senaste lydelse 2018:1206.

³ Senaste lydelse 2014:1389.

Ömsesidigt försäkringsföretag

4 e §

Ömsesidigt tjänstepensionsbolag enligt lagen (2019:000) om tjänstepensionsföretag räknas som ömsesidigt försäkringsföretag.

24 kap.

9 §⁴

Ett företag som omfattas av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012, får inte dra av ränteutgifter på efterställda skulder som får ingå i kapitalbasen vid tillämpning av den förordningen.

Ett svenskt försäkringsföretag som omfattas av 7 kap. försäkringsrörelselagen (2010:2043) får inte dra av ränteutgifter på efterställda skulder som får ingå i kapitalbasen vid tillämpning av *den lagen*.

Ett svenskt försäkringsföretag som omfattas av 7 kap. försäkringsrörelselagen (2010:2043) *eller av lagen (2019:000) om tjänstepensionsföretag* får inte dra av ränteutgifter på efterställda skulder som får ingå i kapitalbasen vid tillämpning av *någon av dessa lagar*.

Ett utländskt försäkringsföretag som hör hemma i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och som omfattas av Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/138/EG av den 25 november 2009 om upptagande och utövande av försäkrings- och återförsäkringsverksamhet (Solvens II), får inte dra av ränteutgifter på efterställda skulder som får ingå i kapitalbasen vid tillämpning av nationell lagstiftning som genomför det direktivet.

Ett utländskt tjänstepensionsinstitut får inte dra av ränteutgifter på efterställda skulder som får ingå i kapitalbasen vid tillämpning av nationell lagstiftning som genomför Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/2341 av den 14 december 2016 om verksamhet i och tillsyn över tjänstepensionsinstitut. Vad som avses med ett utländskt tjänstepensionsinstitut framgår av 39 kap. 13 a §.

28 kap.

10 §⁵

I fråga om fondförsäkringar klass III som avses i 2 kap. 12 § försäkringsrörelselagen (2010:2043) och andra avgiftsbaserade utfästelser, får avdrag som beräknas enligt 8 § göras med högst ett belopp som motsvarar kostnaden för att uppnå de förmånsnivåer som anges där genom annan pensionsförsäkring än sådan som avses i *den lagen*.

I fråga om fondförsäkringar klass III som avses i 2 kap. 12 § försäkringsrörelselagen (2010:2043) *eller 2 kap. 11 § lagen (2019:000) om tjänstepensionsföretag* och andra avgiftsbaserade utfästelser, får avdrag som beräknas enligt 8 § göras med högst ett belopp som motsvarar kostnaden för att uppnå de förmånsnivåer som anges där genom annan pensionsförsäkring än sådan som avses i *någon av dessa lagar*.

30 kap.

14 §

Om näringsverksamheten i en juridisk person tas över av en annan juridisk person, får också periodiseringsfonderna tas över vid ombildningar enligt 8 kap. sparbankslagen (1987:619) och vid överlåtelse av ett ömsesidigt livförsäkringsföretags hela försäkringsbestånd till ett *försäkringsaktiebolag* som bildats för ändamålet.

Om näringsverksamheten i en juridisk person tas över av en annan juridisk person, får också periodiseringsfonderna tas över vid ombildningar enligt 8 kap. sparbankslagen (1987:619) och vid överlåtelse av ett ömsesidigt livförsäkringsföretags *eller ett ömsesidigt tjänstepensionsbolags* hela försäkringsbestånd till ett *försäkringsaktie- eller tjänstepensionsaktiebolag* som bildats för ändamålet.

Vid en sådan ombildning av ekonomisk förening till aktiebolag som avses i 42 kap. 20 §, får aktiebolaget ta över den ekonomiska föreningens periodiseringsfonder.

Bestämmelser om att periodiseringsfonder får tas över finns för kvalificerade fusioner och fissioner i 37 kap. 18 §, för verksamhetsavyttringar i 38 kap. 15 § och för partiella fissioner i 38 a kap. 15 §.

39 kap.

2 §⁶

Med livförsäkringsföretag avses

1. livförsäkringsföretag enligt 1 kap. 4 § försäkringsrörelselagen (2010:2043) samt svenskt europabolag eller europakooperativ som bedriver motsvarande verksamhet, *och*

1. livförsäkringsföretag enligt 1 kap. 4 § försäkringsrörelselagen (2010:2043) samt svenskt europabolag eller europakooperativ som bedriver motsvarande verksamhet,

⁵ Senaste lydelse 2011:68.

⁶ Senaste lydelse 2011:68.

2. tjänstepensionsföretag enligt 1 kap. 3 § lagen (2019:000) om tjänstepensionsföretag samt svenskt europabolag eller europa-köoperativ som bedriver motsvarande verksamhet, och

2. utländskt försäkringsföretag som bedriver livförsäkringsrörelse i Sverige med stöd av lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstituts verksamhet i Sverige.

3. utländskt försäkringsföretag som bedriver livförsäkringsrörelse i Sverige med stöd av lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstituts verksamhet i Sverige.

Med skadeförsäkringsföretag avses annat försäkringsföretag än livförsäkringsföretag.

Utländska försäkringsföretag som bedriver försäkringsrörelse i Sverige bedöms bara med hänsyn till den verksamhet som företaget bedriver från fast driftställe här. Som skadeförsäkringsföretag anses också en sådan association som avses i 6 kap. 8 § andra stycket 1.

4 §⁷

Bestämmelserna i 3 § gäller inte till den del inkomsterna, premierna och utgifterna hänför sig till försäkringar som i redovisningshänseende tas upp som grupplivförsäkringar eller sådana sjuk- och olycksfallsförsäkringar klass 1, 2, I b och IV som avses i 2 kap. 11 § första stycket och 12 § försäkringsrörelselagen (2010:2043). För dessa inkomster, premier och utgifter gäller i stället 6–9 §§.

Bestämmelserna i 3 § gäller inte till den del inkomsterna, premierna och utgifterna hänför sig till försäkringar som i redovisningshänseende tas upp som grupplivförsäkringar eller sådana sjuk- och olycksfallsförsäkringar klass 1 och 2 som avses i 2 kap. 11 § första stycket försäkringsrörelselagen (2010:2043) och klass I b och IV som avses i 2 kap. 12 § samma lag eller 2 kap. 11 § lagen (2019:000) om tjänstepensionsföretag. För dessa inkomster, premier och utgifter gäller i stället 6–9 §§.

13 §

Bestämmelser om försäkringsföretagens placeringstillgångar finns i 17 kap. 17, 18, 20 och 21 §§.

Bestämmelser om försäkringsföretagens placeringstillgångar finns i 17 kap. 17, 18 och 20–21 §§.

13 a §

Med utländskt tjänstepensionsinstitut avses ett institut som hör hemma i en utländsk stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och som omfattas av *Europaparlamentets och rådets*

Med utländskt tjänstepensionsinstitut avses ett institut som hör hemma i en utländsk stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och som omfattas av *Europaparlamentets och rådets*

direktiv 2003/41/EG av den 3 juni 2003 om verksamhet i och tillsyn över tjänstepensionsinstitut.

direktiv (EU) 2016/2341 av den 14 december 2016 om verksamhet i och tillsyn över tjänstepensionsinstitut, i den ursprungliga lydelsen.

Utländska tjänstepensionsinstitut som bedriver verksamhet i Sverige bedöms bara med hänsyn till den verksamhet som institutet bedriver från fast driftställe här.

58 kap.

4 §

En pensionsförsäkring ska ha meddelats i en försäkringsrörelse som bedrivs från ett fast driftställe i Sverige eller i en försäkringsrörelse som bedrivs från ett fast driftställe i en utländsk stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet av ett försäkringsföretag som avses i artikel 1 i *Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/83/EG av den 5 november 2002 om livförsäkring.*

En pensionsförsäkring ska ha meddelats

– i en försäkringsrörelse som bedrivs från ett fast driftställe i Sverige eller i en försäkringsrörelse som bedrivs från ett fast driftställe i en utländsk stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet av ett försäkringsföretag som avses i artikel 13 i *Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/138/EG av den 25 november 2009 om upptagande och utövande av försäkrings- och återförsäkringsverksamhet (Solvens II), i den ursprungliga lydelsen, eller*

– av ett tjänstepensionsföretag som driver verksamhet enligt lagen (2019:000) om tjänstepensionsföretag.

15 §⁸

För fondförsäkringar klass III enligt 2 kap. 12 § försäkringsrörelselagen (2010:2043) ska det vid bedömningen enligt 11 och 14 §§ av utbetalningarnas storlek under de första fem åren bortses från sådana förändringar av beloppen som beror på fondandelarnas kursutveckling.

För fondförsäkringar klass III enligt 2 kap. 12 § försäkringsrörelselagen (2010:2043) eller 2 kap. 11 § lagen (2019:000) om tjänstepensionsföretag ska det vid bedömningen enligt 11 och 14 §§ av utbetalningarnas storlek under de första fem åren bortses från sådana förändringar av beloppen som beror på fondandelarnas kursutveckling.

Denna lag träder i kraft den 1 december 2019.

⁸ Senaste lydelse 2011:68.

3 Ärendet och dess beredning

Regeringen beslutade den 21 mars 2013 att tillkalla en särskild utredare med uppdrag att lämna förslag till en ny rörelsereglering för tjänstepensionsinstitut. Som utgångspunkt för utredningen gällde att de nya instituten skulle uppfylla kraven för att omfattas av Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/41/EG av den 3 juni 2003 om verksamhet i och tillsyn över tjänstepensionsinstitut (första tjänstepensionsdirektivet). Utredningen antog namnet Tjänstepensionsföretagsutredningen. I uppdraget till Tjänstepensionsföretagsutredningen ingick att följa arbetet på EU-nivå med framtagande av ett omarbetat tjänstepensionsdirektiv. Europeiska kommissionen lade i mars 2014 fram ett förslag till ett sådant direktiv.

Tjänstepensionsföretagsutredningen lämnade i slutbetänkandet En ny reglering för tjänstepensionsföretag (SOU 2014:57) förslag till genomförande i svensk rätt av det omarbetade tjänstepensionsdirektivet, utifrån de förslag från Europeiska kommissionen som förelåg när betänkandet färdigställdes. Betänkandet innehåller bl.a. förslag till associationsrättsliga, näringsrättsliga och skatterättsliga regler för tjänstepensionsföretag. Betänkandet har remissbehandlats. Remissvaren finns tillgängliga i Finansdepartementet (Fi2014/03021/FPM).

Efter det att Tjänstepensionsföretagsutredningen lämnat sitt betänkande slutfördes arbetet på EU-nivå med ett omarbetat tjänstepensionsdirektiv. Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/2341 av den 14 december 2016 om verksamhet i och tillsyn över tjänstepensionsinstitut (andra tjänstepensionsdirektivet) är nu antaget.

Regeringen beslutade i maj 2019 lagrådsremissen En ny reglering för tjänstepensionsföretag (Fi2019/01938/FPM). I lagrådsremissen föreslås i huvudsak att andra tjänstepensionsdirektivet delvis ska genomföras i svensk rätt genom en ny lag om tjänstepensionsföretag. I lagrådsremissen anges att skatterättsliga frågor med anledning av genomförandet av direktivet bereds i särskild ordning.

Inom Finansdepartementet har promemorian Skatteregler för tjänstepensionsföretag tagits fram. En sammanfattning av promemorians förslag finns i *bilaga 1*. Promemorians lagförslag finns i *bilaga 2*. Promemorian har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 3*. Remissvaren finns tillgängliga i Finansdepartementet (Fi2017/03052/S1).

I denna lagrådsremiss behandlas promemorians förslag.

4 Bakgrund och gällande rätt

4.1 Försäkringsföretag

Allmänt om försäkringsföretag

Försäkringsföretagens verksamhet regleras i försäkringsrörelselagen (2010:2043), förkortad FRL, som innehåller både associationsrättsliga och näringsrättsliga regler. Med försäkringsföretag avses antingen försäkringsaktiebolag, ömsesidigt försäkringsbolag eller försäkringsförening. Ett försäkringsaktiebolag kan bedrivas antingen som ett vinstutdelande bolag eller enligt ömsesidiga principer. I det senare fallet får vinstutdelning inte ske. Det främsta kännetecknet för de ömsesidiga försäkringsbolagen är att försäkringstagarna är både kunder och ägare.

Med livförsäkringsföretag avses försäkringsföretag som uteslutande, eller så gott som uteslutande, bedriver direkt livförsäkringsrörelse eller rörelse avseende återförsäkring av livförsäkring (1 kap. 4 § FRL). Det finns i motsats till vad som gäller för understödsföreningar (se avsnitt 4.2) inte några krav på att livförsäkringsföretag endast ska rikta sig till en sluten krets. Däremot förekommer det i praktiken att sådana företag har inrättats eller inrättas av arbetsmarknadens parter för att enbart trygga tjänstepension för en viss bestämd krets, t.ex. Alecta som är ett ömsesidigt försäkringsbolag som tryggar pensionsutfästelser enligt ITP-planen.

I försäkringsrörelselagen fanns tidigare, i dess lydelse före den 1 januari 2016, särskilda bestämmelser för tjänstepensionsverksamhet. Den 1 januari 2016 trädde ny lagstiftning i kraft som genomför Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/138/EG av den 25 november 2009 om upptagande och utövande av försäkrings- och återförsäkringsverksamhet (Solvens II), kallat Solvens II-direktivet (prop. 2015/16:9, bet. 2015/16:FiU7, rskr. 2015/16:38, SFS 2015:700). I samband med detta infördes en övergångsreglering som innebär att försäkringsföretag som bedriver tjänstepensionsverksamhet för den delen av verksamheten kan tillämpa de bestämmelser om tillstånd och verksamhet i ett annat land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) samt de grundläggande bestämmelser om ett försäkringsföretags rörelse, solvens, tillsyn och ingripande som gällde före den 1 januari 2016. Detsamma gäller i fråga om de föreskrifter som har meddelats med stöd av dessa bestämmelser. För de delar som rör företagsstyrning, associationsrätt, överlåtelse av bestånd, lämplighetsprövning av ägare i försäkringsaktiebolag och grupp-tillsyn gäller emellertid de nya reglerna enligt Solvens II-direktivet. I vissa fall är dock de företag som följer övergångsbestämmelserna och som enbart driver verksamhet som avser tjänstepensionsförsäkring eller har övrig livförsäkringsverksamhet av endast ringa omfattning undantagna från bestämmelserna om företagsstyrning och grupp-tillsyn i försäkringsrörelselagen. Övergångsregleringen ska upphöra att gälla vid utgången av 2019. Det innebär att huvuddelen av den tjänstepensionsverksamhet som bedrivs av svenska livförsäkringsföretag fortfarande omfattas av de försäkringsrörelseregler som gällde före genomförandet av Solvens II-direktivet.

Beskattning av försäkringsföretag

I 39 kap. 2–13 f §§ inkomstskattelagen (1999:1229), förkortad IL, finns särskilda bestämmelser för försäkringsföretag. Försäkringsföretag beskattas på olika sätt beroende på om företaget är ett livförsäkringsföretag eller ett skadeförsäkringsföretag.

Med livförsäkringsföretag avses enligt 39 kap. 2 § första stycket IL livförsäkringsföretag enligt 1 kap. 4 § FRL samt svenskt europabolag eller europakooperativ som bedriver motsvarande verksamhet och utländskt försäkringsföretag som bedriver livförsäkringsrörelse i Sverige med stöd av lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstituts verksamhet i Sverige. Definitionen av livförsäkringsföretag i 1 kap. 4 § FRL omfattar försäkringsföretag som uteslutande eller så gott som uteslutande bedriver direkt livförsäkringsrörelse eller rörelse avseende återförsäkring av livförsäkring.

Av 39 kap. 2 § andra stycket IL framgår att med skadeförsäkringsföretag avses annat försäkringsföretag än livförsäkringsföretag.

Livförsäkringsföretag

Livförsäkringsföretag beskattas huvudsakligen för en schablonmässig avkastning enligt lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel, förkortad avkastningsskattelagen.

Ett livförsäkringsföretag ska därför inte ta upp inkomster som hänför sig till tillgångar och skulder som förvaltas för försäkringstagarnas räkning eller influtna premier till beskattning enligt inkomstskattelagen. Utgifter som hänför sig till sådana inkomster och premier får inte heller dras av (39 kap. 3 § IL). Verksamhet som bedrivs för försäkringstagarnas räkning inkomstbeskattas således inte. Denna del av ett livförsäkringsföretags verksamhet beskattas i stället med avkastningsskatt.

Verksamhet som avser sjuk-, olycksfalls- och grupplivförsäkringar ska dock beskattas enligt inkomstskattelagens bestämmelser om skadeförsäkringsföretag (39 kap. 4 § IL). Detta beror på att sådana försäkringar saknar inslag av sparande, varför avkastningsskatten har bedömts som mindre lämplig för sådant försäkringskapital.

Bestämmelsen om att ett livförsäkringsföretag inte ska ta upp inkomster som hänför sig till tillgångar och skulder som förvaltas för försäkringstagarnas räkning infördes 1994. Av förarbetena framgår att bestämmelsen förutsätter att en gränsdragning görs mellan den verksamhet som avser förvaltningen av försäkringstagarnas kapital och den verksamhet som avser försäkringsföretagets egna rörelse (prop. 1992/93:187 s. 170 och 210). Som ett exempel på vad som avses med intäkter i försäkringsföretagets egna rörelse nämns avkastningen på det egna kapitalet samt provisioner och avgifter som kan tas ut vid utförande av uppdrag åt utomstående (prop. 1992/93:187 s. 211 och 222).

För ett livförsäkringsföretags egna rörelse gäller i princip de vanliga reglerna för beskattning av resultatet av näringsverksamheten (prop. 1992/93:187 s. 210).

Skadeförsäkringsföretag

Ett skadeförsäkringsföretag beskattas i huvudsak enligt samma regler i inkomstskattelagen som gäller för andra företag. I 39 kap. 6–9 §§ IL finns

dock särskilda bestämmelser för skadeförsäkringsföretag om bl.a. försäkringstekniska avsättningar, säkerhetsreserv och utjämningsfond.

Överlåtelse av försäkringsbestånd

Om ett försäkringsföretags hela försäkringsbestånd tas över av ett annat försäkringsföretag, ska det överlåtande företaget inte ta upp någon inkomst eller dra av någon utgift på grund av överlåtelsen. Det övertagande företaget inträder i stället i det överlåtande företagens skattemässiga situation (39 kap. 12 § IL). Bestämmelser om skattemässig kontinuitet när ett försäkringsföretag förvärvar ett helt försäkringsbestånd från ett annat försäkringsföretag infördes redan 1964 (prop. 1964:38). Vid den tidpunkten saknade den dåvarande lagen om försäkringsrörelse motsvarighet till aktiebolagslagens regler om fusioner. Sammanslagning av försäkringsföretag skedde i stället genom att det ena försäkringsföretaget överlät hela sitt försäkringsbestånd till ett annat försäkringsföretag, varefter det överlåtande företaget likviderades. Införandet av bestämmelser om skattemässig kontinuitet vid beståndsoverlåtelser innebar att sammanslagningar av försäkringsföretag skatterättsligt kom att behandlas på motsvarande sätt som fusioner enligt aktiebolagslagen. I dag innehåller dock försäkringsrörelselagen fusionsbestämmelser för alla typer av försäkringsföretag.

Om ett försäkringsföretag förvärvar ett helt försäkringsbestånd från ett annat försäkringsföretag föreligger också enligt 6 § lagen (1984:404) om stämpelskatt vid inskrivningsmyndigheter undantag från skatteplikt för stämpelskatt för de fastigheter eller tomträtter som ingår i förväret. Bestämmelser om att stämpelskatt inte ska erläggas om ett försäkringsföretag förvärvar ett helt försäkringsbestånd från ett annat försäkringsföretag infördes 1965. I förarbetena konstateras att förvärv genom fusion mellan moderbolag och helägt dotterbolag liksom mellan ekonomiska föreningar, sparbanker eller jordbrukskreditkassor är befriat från stämpelskatt och att det motsvarande bör gälla även vid sammanslagning av försäkringsföretag. Sammanslagningen måste dock ske genom en överlåtelse av hela försäkringsbeståndet, eftersom det enligt departementschefen skulle vara svårt att bedöma om en fastighet ska anses hänförlig till den överlåtna delen om endast en del av försäkringsbeståndet överläts (prop. 1964:75 s. 79).

4.2 Understödsföreningar

Allmänt om understödsföreningar

Understödsföreningar är företag som bedriver försäkringsrörelse och tillhör en särskild medlemsbaserad associationsform (personalassociation). En understödsförening får inte bedriva affärsmässig försäkringsrörelse, utan tillhandahåller försäkringar till en viss bestämd krets av personer, såsom anställda i ett visst företag eller personer som tillhör en viss yrkesgrupp eller bransch. Understödsföreningar brukar delas in med utgångspunkt i vilken form av försäkring som meddelas. En understödsförening som meddelar tjänstepensionsförsäkringar benämns tjänstepensionskassa.

Tjänstepensionskassorna tillämpar lagen (1972:262) om understödsföreningar. Den lagen upphävdes dock vid ikraftträdandet av försäkringsrörelselagen den 1 april 2011. De understödsföreningar som var registrerade vid den tidpunkten får emellertid fortsätta att bedriva sin verksamhet enligt lagen om understödsföreningar till utgången av april 2020 med stöd av övergångsbestämmelser. De föreningar som då inte har ansökt om tillstånd att driva verksamhet enligt försäkringsrörelselagen ska träda i likvidation.

I lagen om understödsföreningar uppställs ett förbud mot affärsmässighet. Förbudet mot affärsmässighet har ansetts utgöra en skiljelinje mellan understödsföreningar och de ömsesidiga försäkringsbolagen.

Vidare uppställs i nämnda lag krav på att en understödsförening måste vara sluten, vilket innebär att föreningen endast får meddela försäkringar för en på visst sätt begränsad persongrupp. Till följd härav verkar tjänstepensionskassorna i första hand på företagsmarknaden, dvs. den marknad där det är arbetsgivaren, eller det kollektivavtal som arbetsgivaren är ansluten till, som bestämmer leverantör av tjänstepension.

Beskattnings av understödsföreningar

En understödsförening är enligt 7 kap. 19 § IL skattskyldig bara för inkomst på grund av innehav av sådan fastighet som inte förvaltas i livförsäkringsverksamhet. Bestämmelsen upphävdes i samband med att den nya försäkringsrörelselagen trädde i kraft. Understödsföreningar ska dock tillämpa inkomstskattelagen i dess äldre lydelse enligt övergångsbestämmelserna i samma lag (prop. 2010/11:18, bet. 2010/11:SkU14, rskr. 2010/11:112, SFS 2011:68). Understödsföreningar som bedriver till livförsäkring hänförlig verksamhet ska betala avkastningsskatt enligt avkastningsskattelagen.

4.3 Europabolag och europakooperativ

Sedan mitten av 1980-talet har det bedrivits ett arbete inom EU med att skapa särskilda europeiska associationsformer. År 2001 antogs förordningen (EG) nr 2157/2001 om stadga för europabolag, vilket möjliggjorde gränsöverskridande samverkan i aktiebolagsform. Två år senare antogs förordningen (EG) nr 1435/2003 om stadga för europeiska kooperativa föreningar (SCE-föreningar) som möjliggjorde samverkan i form av vad som kan liknas vid en ekonomisk förening, s.k. europakooperativ. Europabolag och europakooperativ är europeiska associationsformer som omfattas av en blandning av EU-rättsliga och nationella bestämmelser. Bestämmelserna i försäkringsrörelselagen om publika försäkringsaktiebolag och försäkringsföreningar är tillämpliga på europabolag och europakooperativ som har tillstånd att bedriva rörelse enligt den lagen.

När det gäller beskattningen räknas europabolag som aktiebolag (2 kap. 4 § IL) och europakooperativ som ekonomiska föreningar (2 kap. 4 b § IL). Ett svenskt europabolag eller europakooperativ som bedriver motsvarande verksamhet som ett livförsäkringsföretag ska räknas som ett livförsäkringsföretag enligt inkomstskattelagen (39 kap. 2 § IL). Vad gäller avkastningsskattelagen har den lagens termer och uttryck samma

betydelse och tillämpningsområde som i inkomstskattelagen (12 § avkastningsskattelagen). Detta innebär att ett svenskt europabolag eller europakooperativ som bedriver motsvarande verksamhet som ett livförsäkringsföretag ska beskattas som ett livförsäkringsföretag enligt inkomstskattelagen och avkastningsskattelagen.

4.4 Tjänstepensionsföretag

I lagrådsremissen En ny reglering för tjänstepensionsföretag lämnas förslag till en ny reglering för att i svensk rätt delvis genomföra Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/2341 av den 14 december 2016 om verksamhet i och tillsyn över tjänstepensionsinstitut (andra tjänstepensionsdirektivet) med avseende på en ny typ av institut, tjänstepensionsföretag. Andra tjänstepensionsdirektivet ersätter Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/41/EG av den 3 juni 2003 om verksamhet i och tillsyn över tjänstepensionsinstitut (första tjänstepensionsdirektivet). Med tjänstepensionsinstitut avses i båda direktiven sådana institut som inte redan lyder under harmoniserade regler på EU-nivå och som förvaltar fonderade medel utifrån syftet att tillhandahålla tjänstepensionsförmåner. Liksom första tjänstepensionsdirektivet är andra tjänstepensionsdirektivet byggt på en princip om minimiharmonisering, dvs. medlemsstaterna har frihet att införa mera långtgående krav än vad som följer av direktivet. Den nya regleringen ska enligt vad som föreslås i lagrådsremissen tas in i en ny lag om tjänstepensionsföretag med andra tjänstepensionsdirektivet som grund.

Understödsföreningar som meddelar försäkring avseende tjänstepension, s.k. tjänstepensionskassor, omfattas av andra tjänstepensionsdirektivet, liksom de omfattas av första tjänstepensionsdirektivet. Tjänstepensionskassor tillämpar i dag den upphävda lagen (1972:262) om understödsföreningar. I lagrådsremissen förslås bestämmelser som gör det möjligt för tjänstepensionskassor att fortsätta driva verksamhet som tjänstepensionsföretag enligt den nya lagen om tjänstepensionsföretag.

Försäkringsföretag som endast meddelar försäkring avseende tjänstepension har enligt den bedömning som görs i lagrådsremissen möjlighet att driva verksamhet som omfattas av andra tjänstepensionsdirektivet. Det föreslås därför att försäkringsföretag efter omvandling ska få driva tjänstepensionsverksamhet som tjänstepensionsföretag.

Med tjänstepensionsföretag avses i den nya lagen tjänstepensionsaktiebolag, ömsesidigt tjänstepensionsbolag och tjänstepensionsförening. Tjänstepensionsaktiebolag ska omfattas av allmänna associationsrättsliga bestämmelser för aktiebolag och de särskilda bestämmelserna för försäkringsaktiebolag i försäkringsrörelselagen, med vissa i lagen om tjänstepensionsföretag angivna undantag. Ömsesidiga tjänstepensionsbolag och tjänstepensionsföreningar ska utgöra egna associationsformer. För ömsesidiga tjänstepensionsbolag ska, vid sidan av vissa särskilda bestämmelser i lagen om tjänstepensionsföretag, de associationsrättsliga bestämmelserna i försäkringsrörelselagen om ömsesidiga försäkringsbolag gälla. På motsvarande sätt ska försäkringsrörelselagens associationsrättsliga bestämmelser om försäkringsföreningar tillämpas på tjänstepensionsföreningar.

För tjänstepensionsföreningar ska även lagen (2018:672) om ekonomiska föreningar gälla om inte annat föreskrivs i lagen om tjänstepensionsföretag.

Med tjänstepensionsförsäkring avses i den nya lagen livförsäkring som har samband med yrkesutövning och där utbetalning av försäkringsbelopp (engångsbelopp eller periodiska utbetalningar) beror av att en eller flera personer uppnår eller förväntas uppnå en viss ålder samt försäkringar som meddelas som tillägg till sådana försäkringar. Samma definition av tjänstepensionsförsäkring fanns tidigare i försäkringsrörelselagen. Ett tjänstepensionsföretag får inte bedriva annan verksamhet än verksamhet avseende tjänstepensionsförsäkringar och därmed sammanhängande verksamhet.

I lagrådsremissen föreslås särskilda rörelseregler för tjänstepensionsföretag. De rörelsereglerna motsvarar delvis den befintliga regleringen i försäkringsrörelselagen. Bland annat ska särskilda bestämmelser om försäkringstekniska avsättningar, investeringar, kapitalbas och kapitalkrav tillämpas enligt den nya lagen. Dessa rörelseregler baserar sig delvis direkt på andra tjänstepensionsdirektivet. När det gäller kapitalkrav föreslås en förstärkt reglering i förhållande till direktivet genom införande av ett riskbaserat kapitalkrav för tjänstepensionsföretag.

Ett tjänstepensionsföretag ska helt eller delvis få överlåta sitt försäkringsbestånd till ett annat tjänstepensionsföretag eller ett försäkringsföretag. Vidare föreslås ändringar i försäkringsrörelselagen varigenom ett försäkringsföretag helt eller delvis ska få överlåta sitt bestånd av tjänstepensionsförsäkringar till ett tjänstepensionsföretag.

Lagändringarna föreslås i huvudsak träda i kraft den 1 december 2019. Vissa övergångsbestämmelser föreslås för befintliga understödsföreningar och livförsäkringsföretag som överväger att gå över från att driva verksamhet enligt den upphävda lagen om understödsföreningar respektive försäkringsrörelselagen till att driva verksamhet enligt den nya lagen om tjänstepensionsföretag. Tiden som försäkringsföretag som driver verksamhet med tjänstepensionsförsäkringar får tillämpa vissa av bestämmelserna i försäkringsrörelselagen i lydelse före den 1 januari 2016 ska förlängas till utgången av år 2022. Det ska också införas en övergångsbestämmelse som innebär att ett tjänstepensionsföretag får driva verksamhet avseende andra försäkringar än tjänstepensionsförsäkringar till utgången av 2034, under förutsättning att verksamheten avseende de försäkringarna utgör en ringa del av tjänstepensionsföretagets verksamhet. Detta ska bara gälla försäkringsavtal som har ingåtts före ikraftträdandet av den nya lagen om tjänstepensionsföretag.

För en utförligare redovisning av förslaget hänvisas till lagrådsremissen En ny reglering för tjänstepensionsföretag.

5 Skatteregler för tjänstepensionsföretag

5.1 Tjänstepensionsföretag ska beskattas på samma sätt som livförsäkringsföretag

Regeringens förslag: Tjänstepensionsföretag ska skatterettsligt likställas med försäkringsföretag, ömsesidiga tjänstepensionsbolag ska likställas med ömsesidiga försäkringsföretag och tjänstepensionsföreningar ska likställas med ekonomiska föreningar.

Tjänstepensionsföretag och svenska europabolag eller europakoooperativ som bedriver motsvarande verksamhet ska tillämpa de särskilda bestämmelserna för livförsäkringsföretag i inkomstskattelagen.

Tjänstepensionsföretag ska inte få dra av ränteutgifter på efterställda skulder som får ingå i kapitalbasen vid tillämpning av lagen om tjänstepensionsföretag.

Utländska tjänstepensionsinstitut ska inte få dra av ränteutgifter på efterställda skulder som får ingå i kapitalbasen vid tillämpning av nationell lagstiftning som genomför Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/2341 av den 14 december 2016 om verksamhet i och tillsyn över tjänstepensionsinstitut.

Om ett ömsesidigt livförsäkringsföretag eller ett ömsesidigt tjänstepensionsbolag överlåter hela sitt försäkringsbestånd till ett försäkringsaktiebolag eller ett tjänstepensionsaktiebolag som har bildats för ändamålet ska också periodiseringsfonderna få tas över av det övertagande företaget.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Flera remissinstanser, däribland *Näringslivets Skattedelegation*, *Svensk Försäkring*, *Svenskt Näringsliv* och *Tjänstepensionsförbundet*, anser att det bör råda skattemässig neutralitet mellan aktörerna på tjänstepensionsområdet och att tjänstepensionsföretag skatterettsligt bör likställas med försäkringsföretag. *Sveriges Akademikers Centralorganisation (Saco)* och *Sveriges Kommuner och Landsting (SKL)* avstyrker i huvudsak förslagen i promemorian En ny reglering för tjänstepensionsföretag – och avstyrker till följd därav även skatteförslagen för tjänstepensionsföretagen. SKL anser, i likhet med Saco, att tjänstepensionsföretag bör regleras i ett särskilt anpassat regelverk, frikopplat från försäkringsrörelselagen. Näringslivets skattedelegation framhåller, i likhet med bl.a. *Förhandlings- och samverkansrådet PTK (PTK)*, *Svensk Försäkring* och *Tjänstepensionsförbundet*, att det är viktigt att försäkringsföretag som önskar omvandlas till att bli tjänstepensionsföretag kan göra nödvändiga omstruktureringar inför en sådan omvandling utan några beskattningseksekvenser. *Pensionsmyndigheten* framhåller att ökade kostnader för företagen kan komma att överföras på de försäkrade, vilket riskerar att få en negativ påverkan på framtida pensioner. *Svensk Försäkring*, till vars yttrande *Näringslivets Skattedelegation*, *Svenska Bankföreningen* och *Svenskt Näringsliv* ansluter sig, framhåller att den enda möjligheten för ömsesidiga försäkringsbolag och försäkringsföreningar att genomföra en renodling av verksamheten är bestånds-

överlåtelse. En överlåtelse av ett delbestånd kan medföra skattekonsekvenser genom att det kan bli aktuellt att överlåta riskförsäkringar som är föremål för inkomstskatt. I samband med överlåtelse av delbestånd kan det också bli nödvändigt att överlåta den administration som behövs för att hantera rörelsen. Även sådana överlåtelse kan bli föremål för inkomstbeskattning om det finns övervärden och bestämmelserna om underprisöverlåtelse inte är tillämpliga. Svensk Försäkring anser vidare att avsättningar till periodiseringsfonder som avser överlåtna försäkringsbestånd generellt bör få tas över av mottagande företag även vid överlåtelse av delbestånd. *Skatteverket* anser att det bör klargöras om det föreligger subjektidentitet efter en omvandling från ett tjänstepensionsföretag till ett försäkringsföretag (eller vice versa), dvs. om företaget är samma juridiska person. Svensk Försäkring anser att ett försäkrings- eller tjänstepensionsföretag behåller sin juridiska identitet vid en omvandling. Svensk Försäkring framhåller att bibehållen juridisk identitet, inklusive bibehållet organisationsnummer, är nödvändigt för att en omvandling inte ska riskera att medföra några konsekvenser för eventuell utländsk beskattning och avräkning av utländsk skatt. Svensk Försäkring anser vidare att det behöver göras ändringar i lagen (1986:468) om avräkning av utländsk skatt, så att rätten till avräkning inte går förlorad vid beståndsoverlåtelse samt att det behöver förtydligas i inkomstskattelagen att livförsäkringsföretag och tjänstepensionsföretag kan vara förvärvare i en underpristransaktion. Skatteverket vill att det klargörs hur kapitalförsäkringar som efter en beståndsoverlåtelse till ett utländskt tjänstepensionsinstitut inom EES övergår till att bli avtal om tjänstepension ska klassificeras skatterättsligt. Skatteverket anser också att det bör göras ett tillägg i lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel, förkortad avkastningsskattelagen, som anger hur skatteunderlaget ska beräknas för en obegränsat skattskyldig person som innehar en pensionsförsäkring som skatterättsligt övergår till att bli ett avtal om tjänstepension i samband med att försäkringen överläts till ett utländskt tjänstepensionsinstitut. Skatteverket lämnar även ett antal författningstekniska synpunkter. *FAR* framhåller att det finns mervärdes-skatterättsliga frågor vid överlåtelse av försäkringsbestånd som behöver utredas. Svensk Försäkring och Tjänstepensionsförbundet har synpunkter på konsekvensanalysen. Dessa behandlas i avsnitt 6.

Skälen för regeringens förslag

I lagrådsremissen En ny reglering för tjänstepensionsföretag föreslås att tjänstepensionsföretag införs som ett nytt slags tjänstepensionsinstitut i svensk rätt. Detta ska huvudsakligen ske genom införandet av en ny lag, lagen om tjänstepensionsföretag, förkortad LTPF. Med tjänstepensionsföretag avses de nya föreslagna företagsformerna tjänstepensionsaktiebolag, ömsesidiga tjänstepensionsbolag och tjänstepensionsföreningar. I lagrådsremissen föreslås att tjänstepensionsföretag ska driva verksamhet avseende tjänstepensionsförsäkring, vilket är en form av livförsäkringsrörelse. Det föreslås vidare att försäkringsföretag ska kunna få tillstånd att bli tjänstepensionsföretag och tjänstepensionsföretag ska kunna få tillstånd att bli försäkringsföretag, s.k. omvandling. Även tjänstepensionskassor ska kunna omvandlas till tjänstepensionsföretag. Rörelsereglerna för

tjänstepensionsföretag motsvarar delvis den befintliga regleringen i försäkringsrörelselagen. Tjänstepensionsföretag kommer dock bl.a. att tillämpa en ny solvensreglering. Tjänstepensionsföretag kommer således att bedriva samma typ av verksamhet som livförsäkringsföretag som bedriver tjänstepensionsverksamhet enligt försäkringsrörelselagen, även om de näringsrättsliga reglerna kommer att skilja något mellan företagsformerna.

I likhet med flera remissinstanser, däribland *Näringslivets Skattedelegation*, *Svensk Försäkring*, *Svenskt Näringsliv* och *Tjänstepensionsförbundet*, anser regeringen att det bör råda skattemässig neutralitet mellan aktörerna på tjänstepensionsområdet och att tjänstepensionsföretag därför bör beskattas på samma sätt som livförsäkringsföretag. Detta bör ske genom att de inordnas under det skatterättsliga begreppet livförsäkringsföretag i 39 kap. inkomstskattelagen (1999:1229), förkortad IL. Härigenom blir de särskilda beskattningsbestämmelserna för livförsäkringsföretag tillämpliga även på tjänstepensionsföretag. Det innebär i huvudsak att inkomster som hänför sig till tillgångar och skulder som förvaltas för försäkringstagarnas räkning eller influtna premier inte ska tas upp till beskattning enligt inkomstskattelagen. Utgifter som hänför sig till sådana inkomster och premier får inte heller dras av. Tjänstepensionsföretag ska för denna del av verksamheten i stället betala avkastningsskatt. Detta följer av 2 och 12 §§ avkastningsskattelagen. Svenska europabolag eller europakooperativ som driver motsvarande verksamhet som tjänstepensionsföretag bör hanteras på samma sätt.

Även i övrigt är det enligt regeringen angeläget att tjänstepensionsföretag skattemässigt behandlas på ett neutralt sätt i förhållande till andra företag som bedriver motsvarande verksamhet. Det bedöms därför som naturligt att inkomstskattemässigt likställa tjänstepensionsföretag med försäkringsföretag, varvid ömsesidiga tjänstepensionsbolag likställs med ömsesidiga försäkringsföretag och tjänstepensionsföreningar – i likhet med vad som gäller för försäkringsföreningar – likställs med ekonomiska föreningar. När det gäller tjänstepensionsaktiebolag föreslås i lagrådsremissen En ny reglering för tjänstepensionsföretag att dessa ska omfattas av allmänna associationsrättsliga bestämmelser för aktiebolag och de särskilda bestämmelserna för försäkringsaktiebolag i försäkringsrörelselagen, med vissa i lagen om tjänstepensionsföretag angivna undantag. Det innebär att bestämmelserna om aktiebolag i inkomstskattelagen direkt kommer att bli tillämpliga på tjänstepensionsaktiebolagen. Motsvarande lagstiftningsteknik har tidigare använts för försäkringsaktiebolag och bankaktiebolag (jfr prop. 2010/11:18 s. 47).

Genom att tjänstepensionsföretag likställs med försäkringsföretag kommer tjänstepensionsföretag t.ex. att kunna vara part i en underprisöverlåtelse (23 kap. IL), ta emot skattefri utdelning från näringsbetingade andelar (24 kap. IL) och avyttra näringsbetingade delägarrätter utan några skattemässiga konsekvenser (25 a kap. IL). Vidare kommer tjänstepensionsföretagen att kunna ge och ta emot koncernbidrag (35 kap. IL). De kommer även att bl.a. omfattas av bestämmelserna om ersättningsfonder (31 kap. IL), beskattning vid fusioner och fissioner (37 kap. IL), verksamhetsavyttringar (38 kap. IL), partiella fissioner (38 a kap. IL), framskjuten beskattning vid andelsbyten (48 a kap. IL) och uppskovsgrundande andelsbyten (49 kap. IL).

Avdragsförbud för ränta på vissa efterställda skulder

I 7 kap. försäkringsrörelselagen (2010:2043), förkortad FRL, finns bestämmelser om kapitalbasen i försäkringsföretag. I kapitalbasen ska bl.a. efterställda skulder ingå (7 kap. 3 § 2 FRL). Ett svenskt försäkringsföretag som omfattas av 7 kap. FRL får inte dra av ränteutgifter på efterställda skulder som får ingå i kapitalbasen vid tillämpning av den lagen (24 kap. 9 § andra stycket IL). Mindre försäkringsföretag får enligt 1 kap. 19 § FRL beviljas undantag från bestämmelserna i 7 kap FRL. För sådana företag gäller då inte ränteavdragsförbudet i 24 kap. 9 § andra stycket IL.

Enligt den föreslagna lagen om tjänstepensionsföretag ska kapitalbasen i ett tjänstepensionsföretag omfatta inbetalt aktiekapital, garantikapital eller verksamhetskapital, konsolideringsfond, övrigt eget kapital och obeskattade reserver (7 kap. 2 § LTPF). Finansinspektionen får i ett enskilt fall besluta att också andra poster får ingå i kapitalbasen (7 kap. 3 § LTPF). Ett exempel på en sådan post är efterställda skulder. Detta motsvarar vad som i dag gäller för bl.a. livförsäkringsföretag som bedriver tjänstepensionsverksamhet enligt punkt 2 i övergångsbestämmelserna till lagen (2015:700) om ändring i försäkringsrörelselagen (2010:2043).

I likhet med vad som gäller för försäkringsföretag bör tjänstepensionsföretag inte få dra av ränteutgifter på efterställda skulder som får ingå i kapitalbasen vid tillämpning av lagen om tjänstepensionsföretag.

Skatteverket anser att det uttryckligen bör anges i 24 kap. 9 § andra stycket IL att avdragsförbudet för efterställda lån även omfattar tjänstepensionsföretag. Enligt den föreslagna nya bestämmelsen i 4 d § IL ska dock ett tjänstepensionsföretag räknas som ett försäkringsföretag. Att vid sidan av denna bestämmelse ändå använda termen tjänstepensionsföretag i en enskild paragraf som avser försäkringsföretag, skulle bryta systematiken i inkomstskattelagen. Skatteverket ifrågasätter även varför det i förslaget till 24 kap. 9 § IL anges vilket kapital som gäller i försäkringsrörelselagen medan hänvisningen till lagen om tjänstepensionsföretag görs utan lagrum. Förklaringen till detta är att vissa försäkringsföretag – som framgår ovan – är undantagna från kapitalbaskraven i 7 kap. FRL. Någon sådan undantagsbestämmelse finns inte i lagen om tjänstepensionsföretag.

När det gäller utländska försäkringsföretag som hör hemma i en stat inom EES och som omfattas av Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/138/EG av den 25 november 2009 om upptagande och utövande av försäkrings- och återförsäkringsverksamhet (Solvens II), så finns ett motsvarande avdragsförbud för ränteutgifter på efterställda skulder som får ingå i kapitalbasen vid tillämpning av nationell lagstiftning som genomför det direktivet (24 kap. 4 a § tredje stycket IL).

I likhet med vad som gäller för utländska försäkringsföretag bör utländska tjänstepensionsinstitut inte få dra av ränteutgifter på efterställda skulder som får ingå i kapitalbasen vid tillämpning av nationell lagstiftning som genomför Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/2341 av den 14 december 2016 om verksamhet i och tillsyn över tjänstepensionsinstitut.

Övertagande av periodiseringsfonder

Om näringsverksamheten i en juridisk person tas över av en annan juridisk person, får också periodiseringsfonderna tas över vid ombildningar enligt 8 kap. sparbankslagen (1987:619) och vid överlåtelse av ett ömsesidigt livförsäkringsföretags hela försäkringsbestånd till ett försäkringsaktiebolag som bildats för ändamålet (30 kap. 14 § IL).

Enligt den föreslagna lagen om tjänstepensionsföretag ska ett tjänstepensionsföretag helt eller delvis få överlåta sitt försäkringsbestånd till ett annat tjänstepensionsföretag eller ett försäkringsföretag (11 kap. 1 § LTPF). Enligt de föreslagna ändringarna i försäkringsrörelselagen ska ett försäkringsföretag – vid sidan av beståndsöverlåtelser till ett svenskt försäkringsföretag eller en utländsk försäkringsgivare – även få överlåta hela eller delar av sitt försäkringsbestånd till ett tjänstepensionsföretag (14 kap. 1 § FRL).

Vid sådana överlåtelser som innebär att ett ömsesidigt tjänstepensionsbolag överlåter hela sitt försäkringsbestånd till ett tjänstepensionsaktiebolag eller ett försäkringsaktiebolag som bildats för ändamålet bör – i likhet med vad som i dag gäller för ömsesidiga livförsäkringsföretag – också periodiseringsfonderna få tas över av det övertagande företaget.

Svensk Försäkring anser att avsättningar till periodiseringsfonder som avser överlåtna försäkringsbestånd generellt bör få tas över av mottagande företag även vid överlåtelser av delbestånd. Bestämmelsen i 30 kap. 14 § IL tar sikte på bolagisering av ömsesidiga livförsäkringsbolag. Inkomstskattelagen innehåller även bestämmelser om att periodiseringsfonder får tas över vid kvalificerade fusioner eller fissioner (37 kap. 18 § IL), vid verksamhetsavyttringar (38 kap. 15 § IL) och vid partiella fissioner (38 a kap. 15 § IL). Regeringen anser inte att det har framkommit tillräckliga skäl att därutöver generellt tillåta att periodiseringsfonder får tas över vid överlåtelser av försäkringsbestånd. Det kan inte uteslutas att en sådan bestämmelse skulle kunna användas i skatteplaneringssyfte.

Övertagande av försäkringsbestånd

I 39 kap. 12 § IL finns en kontinuitetsregel som innebär att om ett försäkringsföretags hela försäkringsbestånd tas över av ett annat försäkringsföretag, ska det överlåtande företaget inte ta upp någon inkomst eller dra av någon utgift på grund av överlåtelsen. Det övertagande företaget inträder i det överlåtande företags skattemässiga situation. En förutsättning är dock att överlåtande och övertagande företag är skattskyldiga i Sverige.

I och med att tjänstepensionsföretag föreslås likställas med försäkringsföretag kommer kontinuitetsregeln att gälla även i de fall överlåtelser av hela försäkringsbestånd sker mellan tjänstepensionsföretag eller mellan tjänstepensionsföretag och försäkringsföretag.

Några remissinstanser, bl.a. *Näringslivets skattedelegation*, *PTK*, *Svensk Försäkring* och *Tjänstepensionsförbundet*, framhåller att det är viktigt att försäkringsföretag som önskar omvandlas till att bli tjänstepensionsföretag kan göra erforderliga omstruktureringar inför en sådan omvandling utan några beskattningsekvenser. *Pensionsmyndigheten* framhåller att ökade kostnader för företagen kan komma att överföras på de försäkrade, vilket riskerar att få en negativ påverkan på framtida pen-

sioner. Svensk Försäkring, till vars yttrande Näringslivets Skattedelegation, *Svenska Bankföreningen* och *Svenskt Näringsliv* ansluter sig, framhåller att den enda möjligheten för ömsesidiga försäkringsbolag och försäkringsföreningar att genomföra en renodling av verksamheten är beståndsöverlåtelse. En överlåtelse av ett delbestånd kan enligt Svensk Försäkring medföra skattekonsekvenser genom att det kan bli aktuellt att överlåta riskförsäkringar som är föremål för inkomstskatt. I samband med överlåtelser av delbestånd kan det också bli nödvändigt att överlåta den administration som behövs för att hantera rörelsen. Även sådana överlåtelser kan bli föremål för inkomstbeskattning om det finns övervärden och bestämmelserna om underprisöverlåtelser inte är tillämpliga. Även överlåtelser av delbestånd bör därför enligt Svensk Försäkring kunna ske med skattemässig kontinuitet.

Bestämmelsen i 39 kap. 12 § IL syftar till att underlätta sammanslagningar av försäkringsföretag. Som anges i avsnitt 4.1 infördes bestämmelsen vid en tidpunkt då fusionsbestämmelser för försäkringsföretag saknades. I dag innehåller dock försäkringsrörelselagen fusionsbestämmelser för alla typer av försäkringsföretag. Det kan därför ifrågasättas om 39 kap. 12 § IL har blivit obsolet och bör utmönstras ur skattelagstiftningen. Den frågan ryms dock inte inom ramen för detta lagstiftningsärende.

När det gäller frågan om överlåtelser av delbestånd inför ett försäkringsföretags omvandling till ett tjänstepensionsföretag framgår ovan att tjänstepensionsföretag kommer att driva verksamhet avseende tjänstepensionsförsäkring, vilket är en form av livförsäkringsrörelse. Enligt 39 kap. 3 § IL ska ett livförsäkringsföretag inte ta upp inkomster som hänför sig till tillgångar och skulder som förvaltas för försäkringstagarnas räkning. Överlåtelser av tjänstepensionsförsäkringar i samband med en omvandling torde därför – till största del – kunna ske utan att det utlöser någon inkomstbeskattning.

Inom begreppet tjänstepensionsförsäkring ryms även vissa tilläggsförsäkringar som kan tillhandahållas i samband med en tjänstepensionsförsäkring, t.ex. sjuk- och olycksfallsförsäkringar. Verksamhet avseende sådana försäkringar beskattas enligt inkomstskattelagens bestämmelser om skadeförsäkringsföretag (39 kap. 4 § IL), varför beståndsöverlåtelser av sådana försäkringar kan utlösa beskattning. Svensk Försäkring har anfört att det även kan bli aktuellt med överlåtelser av den administration som behövs för att hantera tjänstepensionsrörelsen och att även sådana överlåtelser kan bli föremål för inkomstbeskattning om det finns övervärden i tillgångarna. Regeringen kan i detta avseende endast konstatera att en omstrukturering av en försäkringsverksamhet inför en omvandling bör kunna ske på flera olika sätt och att försäkringsföretagen omfattas av bestämmelserna om underprisöverlåtelser i 23 kap. IL och verksamhetsavyttringar i 38 kap. IL samt att försäkringsaktiebolag även har möjlighet att tillämpa bestämmelserna om fissioner i 37 kap. IL.

Sammanfattningsvis anser regeringen att det inte har framkommit skäl att utvidga bestämmelsen i 39 kap. 12 § IL till att även omfatta överlåtelser av delbestånd. Det får i stället anses vara upp till försäkringsföretagen att ta ställning till huruvida fördelarna med en anpassad reglering motiverar eventuella skattemässiga konsekvenser av en renodling av verksamheten. I lagrådsremissen En ny reglering för tjänstepensionsföretag föreslås dessutom att tjänstepensionsföretag ska få driva verksamhet avseende andra

försäkringar än tjänstepensionsförsäkringar till utgången av 2034, under förutsättning att verksamheten avseende de försäkringarna utgör en ringa del av tjänstepensionsföretagens verksamhet. En sådan övergångsreglering förväntas minska riskerna för verksamhetsriskadliga regelverksdrivna avyttringar.

Svensk Försäkring anser att det behöver göras ändringar i lagen om avräkning av utländsk skatt, så att rätten till avräkning inte går förlorad vid beståndsöverlåtelse. Skatteverket vill att det klargörs hur kapitalförsäkringar som efter en beståndsöverlåtelse till ett utländskt tjänstepensionsinstitut inom EES övergår till att bli avtal om tjänstepension ska klassificeras skatterättsligt. Skatteverket anser också att det bör göras ett tillägg i lagen om avkastningsskatt på pensionsmedel som anger hur skatteunderlaget ska beräknas för en obegränsat skattskyldig person som innehar en pensionsförsäkring som skatterättsligt övergår till att bli ett avtal om tjänstepension i samband med att försäkringen överläts till ett utländskt tjänstepensionsinstitut. Dessa frågor får dock anses falla utanför det aktuella lagstiftningsärendet.

Särskilt om ömsesidiga tjänstepensionsbolag och tjänstepensionsföreningar

Ömsesidiga försäkringsbolag och försäkringsföreningar har i dag inte någon möjlighet att delta i en fission eller i en partiell fission. Några sådana regler föreslås inte heller för ömsesidiga tjänstepensionsbolag eller tjänstepensionsföreningar i lagen om tjänstepensionsföretag. Ömsesidiga tjänstepensionsbolag och tjänstepensionsföreningar kommer därför inte att kunna tillämpa reglerna om fission (37 kap.) eller partiell fission (38 a kap.) i inkomstskattelagen.

I en ekonomisk förening ska medlemmarna delta i föreningen med en insats, dvs. ett kapitaltillskott. Genom insatsen förvärvar medlemmen en andelsrätt i föreningen, vilket innebär en rättighet till ekonomiska förmåner i föreningen. En medlems andel kan i motsats till medlemskapet överlåtas. Förvärvaren erhåller överlåtarens på insatser grundade ekonomiska rättigheter mot föreningen. Eftersom medlemskapet inte kan överlåtas måste förvärvaren av andelen söka medlemskap i vanlig ordning. I den föreslagna lagen om tjänstepensionsföretag uppställs inte något krav på insatskapital för tjänstepensionsföreningarna. Någon individualiserad andelsrätt som kan särskiljas från medlemskapet kommer således inte att finnas i en sådan förening. Inte heller i ömsesidiga tjänstepensionsbolag finns det några individualiserade andelsrätter i tillgångsmassan som kan överlåtas utan tillgångarna ägs av förmånstagarna som ett kollektiv. I och med att medlemmarna inte har några individualiserade andelsrätter kommer det i praktiken inte alltid att vara möjligt att tillämpa reglerna om verksamhetsavyttringar i 38 kap. samt reglerna om andelsbyten i 48 a och 49 kap. IL.

Genom att likställa ömsesidiga tjänstepensionsbolag med ömsesidiga försäkringsföretag och tjänstepensionsföreningar med ekonomiska föreningar kommer således en rad skatteregler att bli tillämpliga på ömsesidiga tjänstepensionsbolag och tjänstepensionsföreningar trots att reglerna i praktiken inte kommer att kunna tillämpas fullt ut. Detta aktualiserar

frågan om dessa former av tjänstepensionsföretag till någon del bör undantas från dessa regler.

I dag gäller dessa regler t.ex. för de ömsesidiga försäkringsföretagen och försäkringsföreningarna, trots att möjligheten att tillämpa reglerna är begränsade även för dem. Vid införandet av rådets direktiv 90/434/EEG av den 23 juli 1990 om ett gemensamt beskattningssystem för fusion, fission, överföring av tillgångar och utbyte av aktier eller andelar som berör bolag i olika medlemsstater samt om förflyttning av ett europabolags eller en europeisk kooperativ förenings säte från en medlemsstat till en annan (fusionsdirektivet), som reglerar beskattningen vid fusioner, fissioner, verksamhetsavyttringar och andelsbyten, har Sverige haft som utgångspunkt att de skatterättsliga reglerna ska anpassas till direktivet oavsett om transaktionerna civilrättsligt kan genomföras eller inte (prop. 2006/07:2 s. 105). Mot denna bakgrund anser regeringen att det inte bör föreslås några undantag från reglerna för de ömsesidiga tjänstepensionsbolagen eller för tjänstepensionsföreningarna (jfr prop. 2010/11:18 s. 45–46).

Omvandling från försäkringsföretag till tjänstepensionsföretag

Som tidigare nämnts föreslås i lagrådsremissen En ny reglering för tjänstepensionsföretag att försäkringsföretag ska kunna få tillstånd att bli tjänstepensionsföretag och tjänstepensionsföretag ska kunna få tillstånd att bli försäkringsföretag, s.k. omvandling. Även tjänstepensionskassor ska kunna omvandlas till tjänstepensionsföretag.

Skatteverket anser att det bör klargöras om det föreligger subjektidentitet efter en omvandling från ett tjänstepensionsföretag till ett försäkringsföretag (eller vice versa), dvs. om företaget är samma juridiska person. *Svensk Försäkring* instämmer i bedömningen i promemorian att ett försäkrings- eller tjänstepensionsföretag behåller sin juridiska identitet vid en omvandling. *Svensk Försäkring* framhåller att bibehållen juridisk identitet, inklusive bibehållet organisationsnummer, är nödvändigt för att en omvandling inte ska riskera att medföra konsekvenser för eventuell utländsk beskattning och avräkning av utländsk skatt.

Som anges i lagrådsremissen En ny reglering för tjänstepensionsföretag kommer ett företag som övergår från verksamhet enligt försäkringsrörelselagen till verksamhet enligt den nya lagen om tjänstepensionsföretag i viss utsträckning att styras av nya regler. I grunden kommer dock associationen att vara densamma och en omvandling innebär inte att företaget i fråga ska anses vara en ny juridisk person. Ett försäkringsaktiebolag som beviljas tillstånd enligt den nya lagen om tjänstepensionsföretag blir ett tjänstepensionsaktiebolag, ett ömsesidigt försäkringsbolag blir ett ömsesidigt tjänstepensionsbolag och en försäkringsförening blir en tjänstepensionsförening.

Underprisöverlåtelser

Svensk Försäkring anser att det behöver förtydligas i inkomstskattelagen att livförsäkringsföretag och tjänstepensionsföretag kan vara förvärvare i en underpristransaktion.

I 23 kap. 14 § IL finns bestämmelser om vilka rättssubjekt som kan vara överlåtare och förvärvare i en underprisöverlåtelse. Av tredje stycket framgår att ett livförsäkringsföretag bara får vara förvärvare i fråga om tillgångar som ingår i sådan verksamhet som enligt 39 kap. 4 § IL ska beskattas enligt reglerna för skadeförsäkringsföretag. Regeln innebär i praktiken att underprisöverlåtelser inte kan göras från inkomstbeskattad till avkastningsbeskattad verksamhet. Tjänstepensionsföretag ska enligt förslaget i denna lagrådsremiss tillämpa bestämmelserna för livförsäkringsföretag i inkomstskattelagen. Regeringen anser inte att det finns något behov av att förtydliga bestämmelsen.

Mervärdesskatt

Svensk Försäkring anser att det behöver förtydligas att överlåtelser av försäkringsbestånd i samband med omvandling ska kunna ske utan några mervärdesskattemässiga konsekvenser. Även *FAR* framhåller att det finns mervärdesskatte- och skatterättsliga frågor som behöver utredas. Mervärdesskatte- och skatterättsliga frågor får dock avgöras med utgångspunkt i gällande rätt på mervärdesskatteområdet och får anses falla utanför detta lagstiftnings- ärende.

Termer och begrepp

Skatteverket anser att den skatterättsliga termen ömsesidigt försäkringsföretag – som förekommer i ett antal paragrafer i inkomstskattelagen – bör bytas ut mot den associationsrättsliga termen ömsesidigt försäkringsbolag, som används i försäkringsrörelselagen. En sådan ändring skulle enligt *Skatteverket* underlätta förståelse och motverka begreppsförvirring. *Skatteverket* anser även att den skatterättsliga termen ömsesidigt livförsäkringsföretag – som förekommer i 30 kap. 14 § IL – bör bytas ut mot den associationsrättsliga termen ömsesidigt livförsäkringsbolag. Termen ömsesidigt försäkringsföretag är en i skattehänseende väl etablerad term och regeringen har tidigare gjort bedömningen att det inte finns skäl att ändra den befintliga terminologin (prop. 2010/11:18 s. 48). Regeringen gör samma bedömning när det gäller termen ömsesidigt livförsäkringsföretag.

Lagförslag

Förslaget föranleder ändringar i 2 kap. 1 och 4 b §§, 24 kap. 9 §, 30 kap. 14 §, 39 kap. 2 § IL och att två nya paragrafer, 2 kap. 4 d och 4 e §§, införs i IL.

5.2 Tjänstepensionsföretag får meddela pensionsförsäkring

Regeringens förslag: En pensionsförsäkring ska ha meddelats i en försäkringsrörelse som bedrivs från ett fast driftställe i Sverige eller i en försäkringsrörelse som bedrivs från ett fast driftställe i en utländsk stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet av ett försäkringsföretag som avses i artikel 13 i Europaparlamentets och rådets direktiv

2009/138/EG av den 25 november 2009 om upptagande och utövande av försäkrings- och återförsäkringsverksamhet (Solvens II) eller av ett tjänstepensionsföretag som driver verksamhet enligt lagen om tjänstepensionsföretag.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: *Svensk Försäkring*, till vars yttrande *Näringslivets Skattedelegation*, *Svenska Bankföreningen* och *Svenskt Näringsliv* ansluter sig, framhåller att Solvens II-direktivet inte gäller för vissa mindre försäkringsföretag. *Skatteverket* anser att bestämmelsen bör kompletteras så att det klart framgår att en pensionsförsäkring även kan meddelas av ett tjänstepensionsföretag som driver verksamhet enligt lagen om tjänstepensionsföretag.

Skälen för regeringens förslag: Det s.k. etableringskravet i 58 kap. 4 § IL innebär att för att en försäkring ska klassificeras som en pensionsförsäkring måste den vara meddelad i en försäkringsrörelse som bedrivs från ett fast driftställe i Sverige eller i en försäkringsrörelse som bedrivs från ett fast driftställe i en utländsk stat inom EES av ett försäkringsföretag som avses i artikel 1 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/83/EG av den 5 november 2002 om livförsäkring (det konsoliderade livförsäkringsdirektivet). Genom hänvisningen till direktivet säkerställs enligt förarbetena att endast försäkringsföretag som enligt direktivet är auktoriserade i en EES-stat kan meddela pensionsförsäkring (prop. 2007/08:55 s. 55).

I lagrådsremissen En ny reglering för tjänstepensionsföretag föreslås att tjänstepensionsföretag införs som ett nytt slags tjänstepensionsinstitut i svensk rätt. Detta ska huvudsakligen ske genom införandet av en ny lag, lagen om tjänstepensionsföretag. I lagrådsremissen föreslås att tjänstepensionsföretag ska bedriva verksamhet avseende tjänstepensionsförsäkring, vilket är en form av livförsäkringsrörelse. Tjänstepensionsföretag kommer således att bedriva samma typ av verksamhet som livförsäkringsföretag som bedriver tjänstepensionsverksamhet enligt försäkringsrörelselagen. I likhet med vad som gäller för försäkringsrörelse kommer det att krävas tillstånd från Finansinspektionen för att driva verksamhet som tjänstepensionsföretag. Mot denna bakgrund anser regeringen att även en försäkring meddelad av ett tjänstepensionsföretag inkomstskatterättsligt bör kunna klassificeras som en pensionsförsäkring. Som *Skatteverket* anför bör det av tydlighetsskäl i lagtexten anges att tjänstepensionsföretaget ska driva verksamhet enligt lagen om tjänstepensionsföretag.

Det konsoliderade livförsäkringsdirektivet är upphävt genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/138/EG av den 25 november 2009 om upptagande och utövande av försäkrings- och återförsäkringsverksamhet (Solvens II). I artikel 13 i Solvens II-direktivet finns motsvarande definition av försäkringsföretag som i artikel 1 i det konsoliderade livförsäkringsdirektivet. Hänvisningen i 58 kap. 4 § IL till det konsoliderade livförsäkringsdirektivet bör därför ändras så att hänvisning i stället sker till artikel 13 i Solvens II-direktivet. Som bl.a. *Svensk Försäkring* framhåller ska Solvens II-direktivet enligt artikel 4 inte tillämpas på vissa mindre försäkringsföretag. Av artikel 4.5 följer dock att detta inte ska hindra sådana försäkringsföretag från att ansöka om att få, eller att fortsätta

ha, autorisation enligt direktivet. Även mindre försäkringsföretag kan således utgöra försäkringsföretag enligt definitionen i artikel 13.

När det gäller utländska tjänstepensionsinstitut finns redan i dag bestämmelser i inkomstskattelagen som reglerar när ett avtal om tjänstepension med ett sådant institut ska anses jämförbart med en pensionsförsäkring (28 kap. 2 §, 58 kap. 1 a och 1 b §§ IL).

Lagförslag

Förslaget föranleder ändringar i 58 kap. 4 § IL.

5.3 Ingen stämpelskatt vid försäkringsbeståndsöverlåtelser

Regeringens förslag: Om ett försäkringsföretag eller ett tjänstepensionsföretag förvärvar ett helt försäkringsbestånd från ett annat försäkringsföretag eller tjänstepensionsföretag ska det inte medföra stämpelskatt för de fastigheter eller tomträtter som ingår i förvärvet.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: *Svensk Försäkring*, till vars yttrande *Näringslivets Skattedelegation*, *Svenska Bankföreningen* och *Svenskt Näringsliv* ansluter sig, anser att befrielse från stämpelskatt bör gälla även vid överlåtelser av delbestånd.

Skälen för regeringens förslag: Om ett försäkringsföretag förvärvar ett helt försäkringsbestånd från ett annat försäkringsföretag medför det enligt 6 § lagen (1984:404) om stämpelskatt vid inskrivningsmyndigheter ingen stämpelskatt för de fastigheter eller tomträtter som ingår i förvärvet.

Enligt den föreslagna lagen om tjänstepensionsföretag ska ett tjänstepensionsföretag helt eller delvis få överlåta sitt försäkringsbestånd till ett annat tjänstepensionsföretag eller ett försäkringsföretag (11 kap. 1 § LTPF). Enligt de föreslagna ändringarna i försäkringsrörelselagen ska ett försäkringsföretag – vid sidan av beståndsöverlåtelser till ett svenskt försäkringsföretag eller en utländsk försäkringsgivare – även få överlåta hela eller delar av sitt försäkringsbestånd till ett tjänstepensionsföretag (14 kap. 1 § FRL). Vid överlåtelser av ett helt försäkringsbestånd mellan tjänstepensionsföretag eller mellan ett tjänstepensionsföretag och ett försäkringsföretag bör enligt regeringen samma regler för stämpelskatt gälla som vid beståndsöverlåtelser mellan försäkringsföretag. Således bör sådana förvärv inte medföra stämpelskatt för de fastigheter eller tomträtter som ingår i förvärvet.

Svensk Försäkring, till vars yttrande *Näringslivets Skattedelegation*, *Svenska Bankföreningen* och *Svenskt Näringsliv* ansluter sig, anser att befrielse från stämpelskatt bör gälla även vid överlåtelser av delbestånd. Bestämmelsen om att stämpelskatt inte ska betalas för fastigheter eller tomträtter om ett försäkringsföretag förvärvar ett helt försäkringsbestånd från ett annat försäkringsföretag syftar till att underlätta sammanslagningar av försäkringsföretag. Enligt förarbetena måste sammanslagningen ske genom en överlåtelse av hela försäkringsbeståndet, eftersom det skulle vara svårt att bedöma om en fastighet ska anses hänförlig till den överlåtna

delen om endast en del av försäkringsbeståndet överläts (prop. 1964:75 s. 79). Att tillåta försäkringsföretag att överlåta fastigheter sinsemellan utan stämpelskatt skulle också kunna ifrågasättas ur ett statsstödspektiv, då någon motsvarande möjlighet inte finns för andra branscher. Mot bakgrund härav anser regeringen att bestämmelsen inte bör utvidgas till att även omfatta överlåtelser av delbestånd mellan försäkringsföretag.

Lagförslag

Förslaget föranleder ändringar i 6 § lagen om stämpelskatt vid inskrivningsmyndigheter.

5.4 Tjänstepensionsföretag ska betala särskild premieskatt för grupplivförsäkring

Regeringens förslag: Tjänstepensionsföretag ska vara skattskyldiga till särskild premieskatt för grupplivförsäkring och omfattas av samma bestämmelser som gäller för försäkringsföretag.

Promemorian behandlar inte frågan.

Remissinstanserna: *Skatteverket* framhåller att enligt förslaget till lag om tjänstepensionsföretag ska tjänstepensionsföretag bl.a. kunna tillhandahålla tjänstegrupplivförsäkringar. *Skatteverket* anser därför att tjänstepensionsföretag ska omfattas av skattskyldigheten för särskild premieskatt på grupplivförsäkringar. *Svensk Försäkring*, till vars yttrande *Näringslivets Skattedelegation*, *Svenska Bankföreningen* och *Svenskt Näringsliv* ansluter sig, anser att det inte är tydligt om lagen (1990:1429) om särskild premieskatt för grupplivförsäkring, m.m. ska gälla för tjänstepensionsföretag.

Skälen för regeringens förslag: Enligt lagen om särskild premieskatt för grupplivförsäkring, m.m. beskattas bl.a. svenska försäkringsföretag och utländska försäkringsföretag som bedriver verksamhet i Sverige för premier som avser förmån av grupplivförsäkring. Syftet med denna skatt är att åstadkomma en neutral skatte- och avgiftsmässig behandling av olika s.k. avtalsförsäkringar. Utfallande belopp från en sådan försäkring inkomstbeskattas inte och som huvudregel beskattas inte en anställd för den förmån det är att arbetsgivaren betalar premier för en sådan försäkring. I stället betalar försäkringsgivarna den särskilda premieskatten.

Enligt förslaget till lag om tjänstepensionsföretag ska tjänstepensionsföretag bl.a. kunna tillhandahålla tjänstegrupplivförsäkringar. Regeringen anser därför, i likhet med *Skatteverket*, att tjänstepensionsföretag bör vara skattskyldiga till särskild premieskatt för grupplivförsäkring. Tjänstepensionsföretag bör omfattas av samma bestämmelser som gäller för försäkringsföretag. Det innebär bl.a. att tjänstepensionsföretag är skattskyldiga för premie för grupplivförsäkring i den utsträckning förmånen av försäkringen inte ska tas upp som intäkt eller premien ska dras av, att skattskyldighet inträder när premie tas emot och att beskattningsunderlaget utgörs av 95 procent av mottagen premie. Skatten uppgår till 45 procent av underlaget.

Förslaget föranleder ändringar i 2–4 §§ lagen om särskild premieskatt för grupplivförsäkring, m.m.

5.5 Skatteförfarandefrågor

Regeringens bedömning: Tjänstepensionsföretag omfattas av begreppet försäkringsgivare. Några ändringar i skatteförfarandelagen behövs inte.

Promemorians bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Ingen remissinstans lämnar synpunkter på bedömningen.

Skälen för regeringens bedömning: I lagrådsremissen En ny reglering för tjänstepensionsföretag föreslås att tjänstepensionsföretag införs som ett nytt tjänstepensionsinstitut i svensk rätt. Detta ska huvudsakligen ske genom införandet av en ny lag, lagen om tjänstepensionsföretag. Med tjänstepensionsföretag avses de nya föreslagna företagsformerna tjänstepensionsaktiebolag, ömsesidigt tjänstepensionsbolag och tjänstepensionsförening. I lagrådsremissen föreslås vidare att tjänstepensionsföretag ska driva verksamhet avseende tjänstepensionsförsäkring, vilket är en form av livförsäkringsrörelse. Det föreslås också att både försäkringsföretag och tjänstepensionskassor ska kunna ansöka om tillstånd att bedriva verksamhet avseende tjänstepensionsförsäkring som tjänstepensionsföretag.

Tjänstepensionsföretag kommer således att bedriva samma typ av verksamhet som livförsäkringsföretag som nu bedriver tjänstepensionsverksamhet enligt försäkringsrörelselagen, även om de näringsrättsliga reglerna kommer att skilja något mellan företagsformerna. För att uppnå skatteneutralitet mellan aktörerna som verkar inom området tjänstepension görs ovan under avsnitt 5.1 bedömningen att tjänstepensionsföretag bör beskattas på samma sätt som livförsäkringsföretag. I inkomstskattelagen föreslås därför att tjänstepensionsföretag inordnas under det skatterättsliga begreppet livförsäkringsföretag. Härigenom blir de särskilda beskattningsbestämmelserna för livförsäkringsföretag i inkomstskattelagen även tillämpliga på tjänstepensionsföretag.

Även vid tillämpningen av skatteförfarandelagen är det angeläget att tjänstepensionsföretag behandlas på ett neutralt sätt i förhållande till andra företag som bedriver motsvarande verksamhet. I promemorian görs bedömningen att tjänstepensionsföretag omfattas av skatteförfarandelagens begrepp försäkringsgivare. Tjänstepensionsföretag kommer i praktiken att fungera som sådana livförsäkringsföretag som uteslutande tillhandahåller tjänstepensionsförsäkringar och därtill anknutna försäkringar och som i dag omfattas av lagens begrepp försäkringsgivare. Begreppet försäkringsgivare är inte definierat i skatteförfarandelagen. Inte heller i inkomstskattelagen eller i den försäkringsrättsliga regleringen framgår hur begreppet försäkringsgivare definieras. Mot denna bakgrund bedömer regeringen att tjänstepensionsföretag omfattas av skatteförfarandelagens begrepp försäkringsgivare. Därmed kommer befintliga

bestämmelser om skyldigheter m.m. i skatteförfarandelagen att vara tillämpliga även på tjänstepensionsföretag.

5.6 Identitetsbeteckning för tjänstepensionsföretag

Regeringens förslag: Det ska fastställas identitetsbeteckning i numerisk form (organisationsnummer) för tjänstepensionsföretag.

I lagen om identitetsbeteckning för juridiska personer m.fl. görs även ett förtydligande för ömsesidiga försäkringsbolag och för försäkringsföreningar.

Promemorian behandlar inte frågan.

Remissinstanserna: *Skatteverket* framhåller att det är oklart varför ömsesidiga försäkringsbolag inte finns med i den uppräkningslista som görs i 1 § lagen (1974:174) om identitetsbeteckning för juridiska personer m.fl., speciellt då försäkringsföreningar finnas angivna. *Skatteverket* anser att uppräkningslistan i lagen bör kompletteras med ömsesidiga försäkringsbolag liksom ömsesidiga tjänstepensionsbolag och tjänstepensionsföreningar, förutsatt att de är egna associationsformer.

Skälen för regeringens förslag: Organisationsnummer utgör unika identitetsbeteckningar i numerisk form som ska fastställas för den som omfattas av den uppräkningslista som görs i fem olika punkter i 1 § lagen om identitetsbeteckning för juridiska personer m.fl. Av första punkten framgår att organisationsnummer ska fastställas för aktiebolag, europabolag och europakooperativ med säte i Sverige, handelsbolag, ekonomisk förening och samfällighetsförening. Organisationsnummer ska enligt andra punkten fastställas för erkänd arbetslöshetskassa, försäkringsförening och annan allmän inrättning som enligt lag eller annan författning står under offentlig tillsyn.

För annan juridisk person än som avses i 1 §, fastställs organisationsnummer såvida en statlig myndighet, hos vilken den juridiska personen är registrerad eller har mål eller ärende anhängigt, påkallar det eller om den juridiska personen ansöker om det (2 §). *Skatteverket* utfärdar anvisningar för och har tillsynen över tilldelningen av organisationsnummer. Hos *Skatteverket* förs register över tilldelade organisationsnummer (5 §). Regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer får förordna att organisationsnummer ska fastställas för statlig myndighet (3 §).

Tilldelningen av organisationsnummer sköts som regel av den myndighet som registrerar en juridisk person när den bildas eller när det annars finns anledning att föra in den i myndighetens register. Exempelvis tilldelas aktiebolag, handelsbolag och ekonomiska föreningar organisationsnummer i samband med registreringsförfarandet hos *Bolagsverket*. Det tilldelade organisationsnumret är unikt och den juridiska personen behåller numret under hela sin livstid.

De nya föreslagna företagsformerna tjänstepensionsaktiebolag, ömsesidigt tjänstepensionsbolag och tjänstepensionsförening ska vara registrerade och *Bolagsverket* ska vara registreringsmyndighet. Detsamma gäller i dag för försäkringsföretag. På samma sätt som gäller för bl.a. aktiebolag ska organisationsnummer fastställas för tjänstepensionsföretagen. Regeringen föreslår att detta ska komma till uttryck genom att ömsesidigt

tjänstepensionsbolag och tjänstepensionsförening införs i 1 § första punkten lagen om identitetsbeteckning för juridiska personer m.fl.

Ömsesidigt försäkringsbolag utgör en egen associationsform för vilken organisationsnummer fastställs och i ett förtydligande syfte föreslår regeringen att ömsesidigt försäkringsbolag uttryckligen ska anges i 1 § första punkten samma lag. Därutöver ska försäkringsförening rätteligen flyttas från paragrafens andra punkt till den första.

Lagförslag

Förslaget föranleder ändringar i 1 § lagen om identitetsbeteckning för juridiska personer m.fl.

5.7 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Regeringens förslag: De nya bestämmelserna ska träda i kraft den 1 december 2019.

Regeringens bedömning: Det finns inte skäl att införa några särskilda övergångsbestämmelser.

Promemorians förslag överensstämmer inte med regeringens. I promemorian föreslås att de nya bestämmelserna ska träda i kraft den 1 maj 2019.

Remissinstanserna: *Tjänstepensionsförbundet* och *Svensk Försäkring*, till vars yttrande *Näringslivets Skattedelegation*, *Svenska Bankföreningen* och *Svenskt Näringsliv* ansluter sig, framhåller att en tjänstepensionskassa efter en omvandling inte kommer beskattas på samma sätt som före omvandlingen. Nu inkomstbeskattas tjänstepensionskassor endast för fastigheter som inte förvaltas i livförsäkringsverksamheten. Efter en omvandling, då tjänstepensionskassorna inte längre kan tillämpa äldre lydelse av inkomstskattelagen, gäller inte denna specialregel. Eftersom en tjänstepensionskassa inte kan påverka vid vilken tidpunkt Finansinspektionen beslutar om omvandling och alltså när den nya skatteregleringen inträder, föreslår *Svensk Försäkring* att det införs en övergångsbestämmelse med innebörd att en tjänstepensionskassa ska inkomstbeskattas först från och med det beskattningsår som inträder närmast efter inspektionens tillstånd enligt lagen om tjänstepensionsföretag.

Skälen för regeringens förslag och bedömning: De nya bestämmelserna bör träda i kraft samtidigt som huvuddelen av de lagändringar som föreslås i lagrådsremissen. En ny reglering för tjänstepensionsföretag, dvs. den 1 december 2019.

Som beskrivs i avsnitt 4.2 är en tjänstepensionskassa (som är en form av understödsförening) enligt 7 kap. 19 § IL skattskyldig bara för inkomst på grund av innehav av sådan fastighet som inte förvaltas i livförsäkringsverksamhet. Bestämmelsen upphävdes i samband med att den nya försäkringsrörelselagen trädde i kraft men understödsföreningar ska tillämpa inkomstskattelagen i dess äldre lydelse enligt övergångsbestämmelserna i samma lag. Några remissinstanser, bl.a. *Svensk Försäkring*, har föreslagit att en tjänstepensionskassa som ska omvandlas till ett tjänstepensionsföretag ska få tillämpa undantagsbestämmelsen i 7 kap. 19 § IL till och

med det beskattningsår då Finansinspektionen beslutar om omvandling. En tjänstepensionskassa har dock redan i dag möjlighet att ansöka om att bedriva verksamhet enligt försäkringsrörelselagen som försäkringsförening. Försäkringsföreningar likställs inkomstskatterättsligt med ekonomiska föreningar och omfattas därmed inte av nämnda undantagsbestämmelse. Det finns inga särskilda övergångsbestämmelser om skattskyldighetens inträde när en tjänstepensionskassa övergår till att driva verksamhet som försäkringsförening enligt försäkringsrörelselagen. Mot den bakgrunden finner regeringen inte skäl att införa sådana övergångsbestämmelser som Svensk Försäkring föreslår. Inte heller i övrigt finner regeringen skäl att införa några särskilda övergångsbestämmelser.

6 Konsekvensanalys

Syfte och alternativa lösningar

I lagrådsremissen En ny reglering för tjänstepensionsföretag föreslås att tjänstepensionsföretag införs som ett nytt slags tjänstepensionsinstitut i svensk rätt. Syftet med förslagen i denna lagrådsremiss är att utforma skatteregler för tjänstepensionsföretagen som uppnår skatteneutralitet mellan aktörerna som verkar inom området tjänstepension. Det bedöms inte finnas någon lämplig alternativ lösning. Om ingen förändring kommer till stånd kan inte skatteneutralitet mellan aktörerna som verkar inom området tjänstepension uppnås.

Offentligfinansiella effekter

Förslaget bedöms inte påverka den offentliga sektorns skatteintäkter då de företag som omfattas av den nya företagsformen tjänstepensionsföretag kommer att beskattas på samma sätt och i samma utsträckning som med nuvarande skattelagstiftning.

Effekter för företagen

I lagrådsremissen En ny reglering för tjänstepensionsföretag beskrivs konsekvenserna av att andra tjänstepensionsdirektivet genomförs i svensk rätt. Det är samma grupp av företag som berörs av den nya regleringen för tjänstepensionsföretag som berörs av förslagen i denna lagrådsremiss. Förslaget om skatteregler för tjänstepensionsföretag bedöms ha mycket små eller inga kostnadsmässiga konsekvenser för företagen. Inte heller bedöms förslaget påverka företagens administrativa kostnader eller andra kostnader, innebära förändringar av verksamheten eller påverka konkurrensförhållanden eller företagen i andra avseenden utöver vad som beskrivs i lagrådsremissen En ny reglering för tjänstepensionsföretag.

De företag som bedöms beröras av förslagen i denna lagrådsremiss är följande.

- 1.1 23 stycken livförsäkringsbolag vars balansomslutning (förvaltad kapital) varierar mellan 0 och 820 miljarder kronor.
- 1.2 8 stycken fondförsäkringsföretag vars balansomslutning (förvaltad kapital) varierar mellan 0 och 230 miljarder kronor.

1.3 11 stycken understödsföreningar vars storlek förvaltningsmässigt varierar mellan 0 och 90 miljarder kronor. Det bedöms att ingen särskild hänsyn behöver tas till små företag vid reglernas utformning. Det främsta skälet till detta är att det framför allt är relativt stora företag som berörs av förslaget. Någon särskild hänsyn bedöms inte heller behöva tas när det gäller tidpunkten för ikraftträdande. Det bedöms inte finnas något behov av speciella informationsinsatser.

Svensk försäkring saknar, i likhet med *Tjänstepensionsförbundet*, en beskrivning av konsekvenserna av att det inte föreslås några regler för skattekontinuitet vid ett försäkringsföretags renodling av verksamheten inför en omvandling till tjänstepensionsföretag.

Reglerna om skatteneutralitet i inkomstskattelagen tar främst sikte på överlåtelse av hela försäkringsbestånd och överlåtelse av delbestånd kan därför medföra vissa skattekonsekvenser. Överlåtelse av tjänstepensionsförsäkringar torde till största del kunna ske utan att det utlöser någon inkomstbeskattning, men överlåtelse av riskförsäkringar eller overheadverksamhet i form av administration eller varumärken kan göra det. Det är svårt att bedöma storleken av de potentiella skattekonsekvenserna eftersom de utgår från företagsspecifika omständigheter och det saknas statistik över försäkringsföretagens tillgångar uppdelad på inkomstbeskattad respektive avkastningsbeskattad verksamhet. I slutändan är det upp till försäkringsföretagen att ta ställning till huruvida fördelarna med en anpassad reglering motiverar eventuella skattemässiga konsekvenser av en renodling av verksamheten. I annat fall kan verksamheten fortsätta att bedrivas i form av försäkringsföretag.

Svensk försäkring och Tjänstepensionsförbundet framhåller även att konsekvensanalysen i promemorian bortser från det faktum att understödsföreningarna efter en omvandling inte längre kan tillämpa en äldre lydelse av inkomstskattelagen.

Den del av understödsföreningarnas verksamhet som bedrivs för försäkringstagarnas räkning kommer även fortsättningsvis att beskattas med avkastningsskatt. Den upphävda bestämmelsen i 7 kap. 19 § IL om skattskyldighet för inkomst på grund av innehav av sådan fastighet som inte förvaltas i livförsäkringsverksamhet kommer inte att gälla framgent, vare sig om understödsföreningarna omvandlas till tjänstepensionsföretag eller försäkringsföretag. I den utsträckning understödsföreningarna bedriver annan verksamhet utöver tjänstepensionsverksamheten kan det därför leda till en högre beskattning, dock inte till följd av några förslag i denna lagrådsremiss. Med dagens regelverk är dock möjligheten för understödsföreningarna att bedriva sådan verksamhet ytterst begränsad. Det är därför inte troligt att understödsföreningarna i någon större utsträckning kommer att möta ett högre skatteuttag.

Effekter för myndigheter och de allmänna förvaltningsdomstolarna

Skatteverket uppskattar sina merkostnader för bl.a. information och omarbetning av blanketter och broschyrer till ca 1,2 miljoner kronor. Eventuella tillkommande utgifter för Skatteverket ska hanteras inom befintliga ekonomiska ramar.

För de allmänna förvaltningsdomstolarna bedöms förslaget inte få några effekter.

Förslagets förenlighet med EU-rätten

Riksdagen antog våren 2015 riktlinjer för skattepolitiken (prop. 2014/15/100 avsnitt 5.5, bet. 2014/15:FiU20, rskr. 2014/15:254). Av riktlinjerna framgår att en viktig princip för skattepolitiken är att regelverket ska vara förenligt med EU-rätten. Förslaget bedöms vara förenligt med det EU-rättsliga regelverket.

Övriga effekter

Förslaget bedöms inte ha någon effekt för enskilda eller offentlig sektor, och inte heller några effekter för miljön. Eftersom förslaget inte bedöms påverka skatteintäkterna förväntas det inte heller påverka den ekonomiska fördelningen, den ekonomiska jämställdheten eller ha någon effekt för sysselsättningen.

7 Författningskommentar

7.1 Förslaget till lag om ändring i lagen (1974:174) om identitetsbeteckning för juridiska personer m.fl.

1 §

Paragrafen innehåller en uppräkningslista av sådana associationsformer som en identitetsbeteckning i form av ett organisationsnummer ska fastställas för. Ändringen i *första punkten* innebär att organisationsnummer ska fastställas för ömsesidigt tjänstepensionsbolag och tjänstepensionsförening. I samma punkt införs även företagsformen ömsesidigt försäkringsbolag. Dessutom flyttas försäkringsförening från *andra punkten* till den första punkten.

Övervägandena finns i avsnitt 5.6.

7.2 Förslaget till lag om ändring i lagen (1984:404) om stämpelskatt vid inskrivningsmyndigheter

6 §

I paragrafen behandlas undantagen från skatteplikt. Ändringen i *fjärde punkten* innebär att undantaget från skatteplikt för stämpelskatt vid överlåtelse av försäkringsbestånd utsträcks till att även omfatta de fall då ett tjänstepensionsföretag förvärvar ett helt försäkringsbestånd från ett annat tjänstepensionsföretag eller ett försäkringsföretag eller då ett försäkringsföretag förvärvar ett helt försäkringsbestånd från ett tjänstepensionsföretag.

Övervägandena finns i avsnitt 5.3.

7.3 Förslaget till lag om ändring i lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel

3 a §

I paragrafen finns bestämmelser om beräkningen av kapitalunderlaget för vissa skattskyldiga till avkastningsskatt. Ändringen i *andra stycket fjärde punkten* är en följd av att sjuk- och olycksfallsförsäkringar hänförliga till försäkringsklass I b och IV även kan meddelas enligt 2 kap. 11 § lagen (2019:000) om tjänstepensionsföretag. Ändringen innebär att det vid beräkning av kapitalunderlag även ska bortses från den del av tillgångar och skulder som avser sådana försäkringar.

3 b §

I paragrafen finns bestämmelser om beräkningen av kapitalunderlaget för vissa skattskyldiga till avkastningsskatt. Ändringen i *andra stycket tredje punkten* är en följd av att sjuk- och olycksfallsförsäkringar hänförliga till försäkringsklass I b och IV även kan meddelas enligt 2 kap. 11 § lagen om tjänstepensionsföretag. Ändringen innebär att det vid beräkning av kapitalunderlag även ska bortses från premiebetalningar som avser sådana försäkringar.

7.4 Förslaget till lag om ändring i lagen (1990:1427) om särskild premieskatt för grupplivförsäkring, m.m.

2 §

I paragrafen anges vilka som är skattskyldiga till särskild premieskatt för grupplivförsäkring. Ändringen innebär att svenska tjänstepensionsföretag, vid sidan av svenska försäkringsföretag, utländska försäkringsföretag i fråga om verksamhet som drivs här i landet, arbetsgivare och näringsidkare, ska vara skattskyldiga till särskild premieskatt för grupplivförsäkring.

Övervägandena finns i avsnitt 5.4.

3 §

Paragrafen innehåller bestämmelser om när skatteplikt för premie för grupplivförsäkring eller för utgivet belopp som motsvarar ersättning på grund av sådan försäkring föreligger. Ändringen i *första och fjärde stycket* är en följd av att svenska tjänstepensionsföretag ska vara skattskyldiga till särskild premieskatt för grupplivförsäkring enligt ändringen i 1 §.

Ändringen i *första stycket* innebär att tjänstepensionsföretag – i likhet med försäkringsföretag – är skattskyldiga för premie för grupplivförsäkring i den utsträckning förmånen av försäkringen enligt 11 kap. 19 § eller 15 kap. 9 § inkomstskattelagen (1999:1229) inte ska tas upp som intäkt eller premien enligt 16 kap. 25 § samma lag ska dras av.

Ändringen i *fjärde stycket* innebär att arbetsgivare och näringsidkare är skattskyldiga för premie för grupplivförsäkring som meddelats i en utomlands bedriven försäkringsrörelse i den utsträckning betalning av premie

på motsvarande försäkring till ett svenskt tjänstepensionsföretag hade föranlett skattskyldighet för det svenska tjänstepensionsföretaget.

I paragrafen görs även några språkliga justeringar.

Övervägandena finns i avsnitt 5.4.

4 §

Paragrafen innehåller bestämmelser om när skatteplikt för premie för grupplivförsäkring inträder, hur beskattningsunderlaget ska beräknas och skattesatsen. Ändringen i *andra stycket* är en följd av att svenska tjänstepensionsföretag ska vara skattskyldiga till särskild premieskatt för grupplivförsäkring enligt ändringen i 1 §. Ändringen innebär att om ett tjänstepensionsföretag för ett visst år har tagit ut för hög preliminär premie för försäkring som avses i 3 § första stycket, ska beskattningsunderlaget för nästföljande år sättas ned med belopp som motsvarar för högt uttagen premie.

I paragrafen görs även några språkliga justeringar.

Övervägandena finns i avsnitt 5.4.

7.5 Förslaget till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

2 kap.

1 §

Paragrafen, som är en upplysningsparagraf, kompletteras med försäkringsföretag och ömsesidigt försäkringsföretag. Vad som räknas som försäkringsföretag anges i 4 d §. Vad som räknas som ömsesidigt försäkringsföretag anges i 4 e §.

Övervägandena finns i avsnitt 5.1.

4 b §

Ändringen innebär att tjänstepensionsföreningar, vid sidan av europakooperativ, europeiska grupperingar för territoriellt samarbete (EGTS), konsortier för europeisk forskningsinfrastruktur (Eric-konsortier) och försäkringsföreningar, ska räknas som ekonomiska föreningar vid tillämpningen av inkomstskattelagen.

Övervägandena finns i avsnitt 5.1.

4 d §

Paragrafen, som är ny, innebär att tjänstepensionsföretag enligt lagen (2019:000) om tjänstepensionsföretag ska räknas som försäkringsföretag vid tillämpningen av inkomstskattelagen.

Övervägandena finns i avsnitt 5.1.

4 e §

Paragrafen, som är ny, innebär att ömsesidiga tjänstepensionsbolag enligt lagen om tjänstepensionsföretag ska räknas som ömsesidiga försäkringsföretag vid tillämpningen av inkomstskattelagen.

Övervägandena finns i avsnitt 5.1.

24 kap.

9 §

Paragrafen reglerar när det föreligger ett avdragsförbud för ränta på vissa efterställda skulder. Ändringen i *andra stycket* innebär att ett svenskt tjänstepensionsföretag som omfattas av lagen om tjänstepensionsföretag inte får dra av ränteutgifter på efterställda skulder som får ingå i kapitalbasen vid tillämpning av den lagen. Ett motsvarande ränteavdragsförbud gäller i dag för svenska försäkringsföretag.

I paragrafen införs också ett nytt *fjärde stycke*. Av den nya bestämmelsen framgår att ett utländskt tjänstepensionsinstitut inte får dra av ränteutgifter på efterställda skulder som får ingå i kapitalbasen vid tillämpning av nationell lagstiftning som genomför Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/2341 av den 14 december 2016 om verksamhet i och tillsyn över tjänstepensionsinstitut. Ett motsvarande ränteavdragsförbud gäller i dag för utländska försäkringsföretag inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet som omfattas av Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/138/EG av den 25 november 2009 om upptagande och utövande av försäkrings- och återförsäkringsverksamhet (Solvens II). Paragrafen innehåller även en upplysning om att vad som avses med ett utländskt tjänstepensionsinstitut framgår av 39 kap. 13 a §.

Övervägandena finns i avsnitt 5.1.

28 kap.

10 §

Paragrafen innehåller en begränsningsregel för arbetsgivares avdrag för fondförsäkringar klass III som avses i 2 kap. 12 § försäkringsrörelselagen (2010:2043) och andra avgiftsbaserade utfästelser. Ändringen är en följd av att sådana fondförsäkringar även kan meddelas enligt 2 kap. 11 § lagen om tjänstepensionsföretag. Ändringen innebär att för fondförsäkringar klass III som avses i 2 kap. 11 § lagen om tjänstepensionsföretag får avdrag som beräknas enligt 8 § göras med högst ett belopp som motsvarar kostnaden för att uppnå de förmånsnivåer som anges där genom annan pensionsförsäkring än sådan som avses i den lagen.

30 kap.

14 §

I paragrafen finns bestämmelser om att periodiseringsfonder får tas över om näringsverksamheten i en juridisk person tas över av en annan juridisk person. Detta får ske bl.a. om ett ömsesidigt livförsäkringsföretags hela försäkringsbestånd överläts till ett försäkringsaktiebolag som har bildats för ändamålet. Ändringen i *första stycket* innebär att periodiseringsfonder också får tas över om ett ömsesidigt tjänstepensionsbolags hela försäkringsbestånd överläts till ett försäkringsaktiebolag eller ett tjänstepensionsaktiebolag som har bildats för ändamålet eller om ett ömsesidigt livförsäkringsföretags hela försäkringsbestånd överläts till ett tjänstepensionsaktiebolag som bildats för ändamålet.

Övervägandena finns i avsnitt 5.1.

39 kap.

2 §

Paragrafen innehåller skatterättsliga definitioner av livförsäkrings- och skadeförsäkringsföretag. Genom en ny *andra punkt* kommer tjänstepensionsföretag samt svenska europabolag eller europakooperativ som bedriver motsvarande verksamhet att omfattas av definitionen av livförsäkringsföretag i paragrafen och därmed även av de särskilda bestämmelserna för livförsäkringsföretag i inkomstskattelagen. Detta medför att den tidigare andra punkten blir *tredje punkten*.

Övervägandena finns i avsnitt 5.1.

4 §

Paragrafen innehåller bestämmelser om att verksamhet i ett livförsäkringsföretag som avser grupplivförsäkringar eller sådana sjuk- och olycksfallsförsäkringar klass 1, 2, I b och IV som avses i 2 kap. 11 § första stycket och 12 § försäkringsrörelselagen ska inkomstbeskattas enligt bestämmelserna för ett skadeförsäkringsföretag i 6–9 §§. Ändringen i paragrafen är en följd av att grupplivförsäkringar och sjuk- och olycksfallsförsäkringar klass I b och IV även kan meddelas enligt 2 kap. 11 § lagen om tjänstepensionsföretag. Ändringen innebär att även sådana försäkringar ska inkomstbeskattas enligt bestämmelserna för ett skadeförsäkringsföretag i 6–9 §§.

13 §

Paragrafen innehåller hänvisningar till bestämmelser om försäkringsföretagens placeringstillgångar. Utöver de lagrum som redan hänvisas till finns sådana bestämmelser även i 17 kap. 20 a–20 c §§. Ändringen innebär att hänvisning även görs till dessa bestämmelser.

13 a §

I paragrafen anges bl.a. vad som avses med ett utländskt tjänstepensionsinstitut. Med utländskt tjänstepensionsinstitut avses ett institut som hör hemma i en utländsk stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och som omfattas av Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/41/EG av den 3 juni 2003 om verksamhet i och tillsyn över tjänstepensionsinstitut (första tjänstepensionsdirektivet). Första tjänstepensionsdirektivet är upphävt genom Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/2341 av den 14 december 2016 om verksamhet i och tillsyn över tjänstepensionsinstitut (andra tjänstepensionsdirektivet). Ändringen i *första stycket* innebär att hänvisningen till första tjänstepensionsdirektivet ändras till andra tjänstepensionsdirektivet, i den ursprungliga lydelsen.

58 kap.

4 §

Paragrafen innehåller det s.k. etableringskravet för pensionsförsäkringar. Genom hänvisningen till artikel 1 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/83/EG av den 5 november 2002 om livförsäkring (det konsoliderade livförsäkringsdirektivet) krävs att ett försäkringsföretag är auktoriserat i sitt hemland för att det ska kunna meddela en pensionsförsäkring i Sverige. Det konsoliderade livförsäkringsdirektivet är upphävt genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/138/EG av den 25 november 2009 om upptagande och utövande av försäkrings- och återförsäkringsverksamhet (Solvens II), (Solvens II-direktivet). I artikel 13 i Solvens II-

direktivet finns motsvarande bestämmelser om försäkringsföretag som i artikel 1 i det konsoliderade livförsäkringsdirektivet. Ändringen innebär dels att hänvisningen till artikel 1 i det konsoliderade livförsäkringsdirektivet ändras till artikel 13 i Solvens II-direktivet, i den ursprungliga lydelsen, dels att även en försäkring meddelad av ett tjänstepensionsföretag som driver verksamhet enligt lagen (2019:000) om tjänstepensionsföretag kan klassificeras som en pensionsförsäkring.

I paragrafen görs även en redaktionell ändring.

Övervägandena finns i avsnitt 5.2.

15 §

Paragrafen innehåller vissa speciella bestämmelser om fondförsäkringar klass III enligt 2 kap. 12 § försäkringsrörelselagen. Ändringen i paragrafen är en följd av att sådana fondförsäkringar även kan meddelas enligt 2 kap. 11 § lagen om tjänstepensionsföretag.

Sammanfattning av promemorian Skatteregler för tjänstepensionsföretag

Finansdepartementet remitterade i juli 2018 promemorian En ny reglering för tjänstepensionsföretag (Fi2018/02661/FPM). I promemorian föreslås i huvudsak att Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/2341 av den 14 december 2016 om verksamhet i och tillsyn över tjänstepensionsinstitut (det andra tjänstepensionsdirektivet) ska genomföras i svensk rätt genom en ny lag om tjänstepensionsföretag. I denna promemoria lämnas förslag om skatteregler för tjänstepensionsföretag.

Tjänstepensionsföretag kommer att bedriva samma typ av verksamhet som livförsäkringsföretag som bedriver tjänstepensionsverksamhet enligt försäkringsrörelselagen (2010:2043). För att uppnå skatteneutralitet mellan de aktörer som verkar inom området tjänstepension föreslås i promemorian att tjänstepensionsföretag samt svenska europabolag och europakooperativ som bedriver motsvarande verksamhet ska tillämpa de särskilda bestämmelserna för livförsäkringsföretag i inkomstskattelagen (1999:1229).

Även i övrigt bedöms det som angeläget att tjänstepensionsföretag skattemässigt behandlas på ett neutralt sätt i förhållande till andra företag som bedriver motsvarande verksamhet. I denna promemoria föreslås därför att tjänstepensionsföretag skatterättsligt likställs med försäkringsföretag, varvid ömsesidiga tjänstepensionsbolag likställs med ömsesidiga försäkringsföretag och tjänstepensionsföreningar – i likhet med vad som gäller för försäkringsföreningar – likställs med ekonomiska föreningar.

Vidare föreslås att en försäkring meddelad av ett tjänstepensionsföretag inkomstskatterättsligt ska kunna klassificeras som en pensionsförsäkring.

I promemorian föreslås även att om ett försäkringsföretag eller ett tjänstepensionsföretag förvärvar ett helt försäkringsbestånd från ett annat försäkringsföretag eller tjänstepensionsföretag ska det inte medföra stämpelskatt för de fastigheter eller tomträtter som ingår i förvärvet.

Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 maj 2019.

Förslag till lag om ändring i lagen (1984:404) om stämpelskatt vid inskrivningsmyndigheter

Häri genom föreskrivs att 6 § lagen (1984:404) om stämpelskatt vid inskrivningsmyndigheter ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 §¹⁵

Skatteplikt föreligger inte vid

1) förvärv från make, om förvärvet sker i syfte att för sammanläggning åstadkomma enhetliga lagfartsförhållanden för makarnas fasta egendom,

2) förvärv genom byte i den mån ersättningen utgörs av annan fast egendom, om bytet sker för att åstadkomma en lämpligare fastighetsindelning eller utgör ett led i åtgärder för jordbrukets eller skogsbrukets yttre rationalisering,

3) sambruksförenings förvärv genom tillskott från medlem och samfällighetsförenings förvärv enligt 5 § lagen (1973:1150) om förvaltning av samfälligheter,

4) försäkringsföretags förvärv från annat försäkringsföretag i samband med sådant avtal om övertagande av det *senare* företags hela försäkringsbestånd, som avses i 14 kap. 1 § försäkringsrörelselagen (2010:2043),

4) försäkringsföretags *eller tjänstepensionsföretags* förvärv från annat försäkringsföretag *eller tjänstepensionsföretag* i samband med sådant avtal om övertagande av det *överlåttande* företags hela försäkringsbestånd, som avses i 14 kap. 1 § försäkringsrörelselagen (2010:2043) *eller 11 kap. 2 § lagen (2019:000) om tjänstepensionsföretag.*

5) förvärv av järnväg som ska inskrivas i särskild ordning, eller av mark för sådan järnväg,

6) kommuns eller annan menighets förvärv av mark som enligt detaljplan eller områdesbestämmelser ska användas för allmän plats, begravningsplats eller för sådant ändamål som enligt 2 kap. 2 § fastighetstaxeringslagen (1979:1152) medför att byggnad för ändamålet ska anses som specialbyggnad,

7) förvärv av kronojord genom skatteköp eller annars på grund av skattebrev,

8) förvärv av ständig besittningsrätt till ett kronohemman eller ett kronobygge, då på grund av förvärvet inrymning vinnas i sådan rätt,

¹⁵ Senaste lydelse 2015:710.

9) upplåtelse av tomträtt i en nybildad fastighet, vars mark tidigare helt eller till övervägande del ingått i en fastighet som varit upplåten med tomträtt till samme tomträttshavare, och

10) förvärv som annan än den som avses under 6 gör av mark för allmän begravningsplats eller mark för sådan specialbyggnad enligt 2 kap. 2 § fastighetstaxeringslagen som är bårhus, krematorium eller byggnad som används för skötsel av allmän begravningsplats.

Denna lag träder i kraft den 1 maj 2019.

Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

Härigenom föreskrivs i fråga om inkomstskattelagen (1999:1229)¹⁶
dels att 2 kap. 1 och 4 b §§, 24 kap. 4 a §, 30 kap. 14 §, 39 kap. 2, 13 och
13 a §§ och 58 kap. 4 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas två nya paragrafer, 2 kap. 4 d och 4 e §§, och
närmast före respektive paragraf nya rubriker av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

1 §¹⁷

I detta kapitel finns definitioner av vissa begrepp samt förklaringar till
hur vissa termer och uttryck används i denna lag. Det finns definitioner
och förklaringar också i andra kapitel.

Bestämmelser om betydelsen av följande begrepp, termer och uttryck
samt förklaringar till hur vissa termer och uttryck används finns i nedan
angivna paragrafer:

företagsledare i 56 kap. 6 §	företagsledare i 56 kap. 6 § <i>försäkringsföretag i 4 d §</i>
förvärvsinkomst i 1 kap. 5 §	förvärvsinkomst i 1 kap. 5 §
ägarlägenhetsenhet i 15 §.	ägarlägenhetsenhet i 15 § <i>ömsesidigt försäkringsföretag i 4 e §.</i>

4 b §¹⁸

Europakooperativ, europeiska
grupperingar för territoriellt sam-
arbete (EGTS), konsortier för
europeisk forskningsinfrastruktur
(Eric-konsortier) *och* försäkrings-
föreningar räknas som ekonomiska
föreningar.

Europakooperativ, europeiska
grupperingar för territoriellt sam-
arbete (EGTS), konsortier för
europeisk forskningsinfrastruktur
(Eric-konsortier), försäkrings-
föreningar *och tjänstepensions-
föreningar* räknas som ekonomiska
föreningar.

Försäkringsföretag

4 d §

¹⁶ Lagen omtryckt 2008:803.

¹⁷ Senaste lydelse 2018:523.

¹⁸ Senaste lydelse 2014:1389.

Tjänstepensionsföretag enligt lagen (2019:000) om tjänstepensionsföretag räknas som försäkringsföretag.

Ömsesidigt försäkringsföretag

4 e §

Ömsesidigt tjänstepensionsbolag enligt lagen (2019:000) om tjänstepensionsföretag räknas som ömsesidigt försäkringsföretag.

24 kap.

4 a §¹⁹

Ett företag som omfattas av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012, får inte dra av ränteutgifter på efterställda skulder som får ingå i kapitalbasen vid tillämpning av den förordningen.

Ett svenskt försäkringsföretag som omfattas av 7 kap. försäkringsrörelselagen (2010:2043) får inte dra av ränteutgifter på efterställda skulder som får ingå i kapitalbasen vid tillämpning av *den lagen*.

Ett svenskt försäkringsföretag som omfattas av 7 kap. försäkringsrörelselagen (2010:2043) *eller av lagen (2019:000) om tjänstepensionsföretag* får inte dra av ränteutgifter på efterställda skulder som får ingå i kapitalbasen vid tillämpning av *någon av dessa lagar*.

Ett utländskt försäkringsföretag som hör hemma i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och som omfattas av Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/138/EG av den 25 november 2009 om upptagande och utövande av försäkrings- och återförsäkringsverksamhet (Solvens II), får inte dra av ränteutgifter på efterställda skulder som får ingå i kapitalbasen vid tillämpning av nationell lagstiftning som genomför det direktivet.

Ett utländskt tjänstepensionsinstitut får inte dra av ränteutgifter på efterställda skulder som får ingå i kapitalbasen vid tillämpning av nationell lagstiftning som genomför Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/2341 av den 14 december 2016 om verksamhet i och tillsyn över tjänstepensionsinstitut. Vad som avses med ett utländskt tjänstepensionsinstitut framgår av 39 kap. 13 a §.

30 kap.

14 §

Om näringsverksamheten i en juridisk person tas över av en annan juridisk person, får också periodiseringsfonderna tas över vid ombildningar enligt 8 kap. sparbankslagen (1987:619) och vid överlåtelse av ett ömsesidigt livförsäkringsföretags hela försäkringsbestånd till ett försäkringsaktiebolag som bildats för ändamålet.

Om näringsverksamheten i en juridisk person tas över av en annan juridisk person, får också periodiseringsfonderna tas över vid ombildningar enligt 8 kap. sparbankslagen (1987:619) och vid överlåtelse av ett ömsesidigt livförsäkringsföretags *eller ett ömsesidigt tjänstepensionsbolags* hela försäkringsbestånd till ett försäkringsaktiebolag *eller ett tjänstepensionsaktiebolag* som bildats för ändamålet.

Vid en sådan ombildning av ekonomisk förening till aktiebolag som avses i 42 kap. 20 §, får aktiebolaget ta över den ekonomiska föreningens periodiseringsfonder.

Bestämmelser om att periodiseringsfonder får tas över finns för kvalificerade fusioner och fissioner i 37 kap. 18 §, för verksamhetsavyttringar i 38 kap. 15 § och för partiella fissioner i 38 a kap. 15 §.

39 kap.2 §²⁰

Med livförsäkringsföretag avses

1. livförsäkringsföretag enligt 1 kap. 4 § försäkringsrörelselagen (2010:2043) samt svenskt europabolag eller europakooperativ som bedriver motsvarande verksamhet, *och*

2. utländskt försäkringsföretag som bedriver livförsäkringsrörelse i Sverige med stöd av lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstituts verksamhet i Sverige.

Med skadeförsäkringsföretag avses annat försäkringsföretag än livförsäkringsföretag.

Utländska försäkringsföretag som bedriver försäkringsrörelse i Sverige bedöms bara med hänsyn till den verksamhet som företaget bedriver från fast driftställe här. Som skadeförsäkringsföretag anses också en sådan association som avses i 6 kap. 8 § andra stycket 1.

1. livförsäkringsföretag enligt 1 kap. 4 § försäkringsrörelselagen (2010:2043) samt svenskt europabolag eller europakooperativ som bedriver motsvarande verksamhet,

2. *tjänstepensionsföretag enligt 1 kap. 3 § lagen (2019:000) om tjänstepensionsföretag samt svenskt europabolag eller europakooperativ som bedriver motsvarande verksamhet, och*

3. utländskt försäkringsföretag som bedriver livförsäkringsrörelse i Sverige med stöd av lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstituts verksamhet i Sverige.

²⁰ Senaste lydelse 2011:68.

13 §

Bestämmelser om försäkringsföretagens placeringstillgångar finns i 17 kap. 17, 18, 20 och 21 §§.

Bestämmelser om försäkringsföretagens placeringstillgångar finns i 17 kap. 17, 18, 20–20 c och 21 §§.

13 a §

Med utländskt tjänstepensionsinstitut avses ett institut som hör hemma i en utländsk stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och som omfattas av *Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/41/EG av den 3 juni 2003 om verksamhet i och tillsyn över tjänstepensionsinstitut.*

Med utländskt tjänstepensionsinstitut avses ett institut som hör hemma i en utländsk stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och som omfattas av *Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/2341 av den 14 december 2016 om verksamhet i och tillsyn över tjänstepensionsinstitut.*

Utländska tjänstepensionsinstitut som bedriver verksamhet i Sverige bedöms bara med hänsyn till den verksamhet som institutet bedriver från fast driftställe här.

58 kap.

4 §

En pensionsförsäkring ska ha meddelats i en försäkringsrörelse som bedrivs från ett fast driftställe i Sverige eller i en försäkringsrörelse som bedrivs från ett fast driftställe i en utländsk stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet av ett försäkringsföretag som avses i artikel 1 i *Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/83/EG av den 5 november 2002 om livförsäkring.*

En pensionsförsäkring ska ha meddelats i en försäkringsrörelse som bedrivs från ett fast driftställe i Sverige eller i en försäkringsrörelse som bedrivs från ett fast driftställe i en utländsk stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet av ett försäkringsföretag som avses i artikel 13 i *Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/138/EG av den 25 november 2009 om upptagande och utövande av försäkrings- och återförsäkringsverksamhet (Solvens II) eller av ett tjänstepensionsföretag.*

Denna lag träder i kraft den 1 maj 2019.

Efter remiss har yttranden kommit in från Arbetsgivarverket, Bokföringsnämnden, Domstolsverket, FAR, Finansförbundet, Fondbolagens förening, Förvaltningsrätten i Stockholm, Kammarrätten i Stockholm, Kommerskollegium, Konkurrensverket, Konsumentverket, Kronofogdemyndigheten, Näringslivets Skattedelegation, Pensionsmyndigheten, Revisorsinspektionen, Riksgälden, Skatteverket, Sparbankernas Riksförbund, Statens tjänstepensionsverk, Stockholms universitet (juridiska fakulteten), Svensk Försäkring, Svenskt Näringsliv, Svenska Bankföreningen, Sveriges advokatsamfund, Sveriges Akademiska Centralorganisation (Saco), Sveriges Kommuner och Landsting (SKL), Sveriges riksbank, Tjänstemännens centralorganisation (TCO) och Tjänstepensionsförbundet.

Yttranden har även inkommit från Förhandlings- och samverkansrådet PTK.

Följande remissinstanser har inte svarat eller angett att de avstår från att lämna några synpunkter: Bolagsverket, Finansbolagens Förening, Finansinspektionen, Företagarna, Försäkringsjuridiska föreningen, Försäkringsorganisationen Liv (FOLIV), Försäkringsorganisationen Sak (FOSAK), Landsorganisationen i Sverige (LO), Näringslivets regelnämnd, Pensionärernas Riksorganisation (PRO), Regelrådet, Riksdagens ombudsmän, Småföretagarnas Riksförbund, SPF Seniorerna, Svenska Fondhandlareföreningen, Svenska Försäkringsföreningen, Svenska försäkringsförmedlars förening (SFM) och Svenska pensionsstiftelsers förening (SPFA).